

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Analýza návštěvnosti vybraných památek zapsaných do seznamu UNESCO

Analysis of Attendance of Selected Sights Registered in the List of UNESCO

Student: Rudolf Kremlica

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Václav Lednický, CSc.

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra managementu

Zadání bakalářské práce

Student: **Rudolf Kremlica**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6501R006 Ekonomika cestovního ruchu
Specializace: 02 Ekonomika cestovního ruchu
Téma: **Analýza návštěvnosti vybraných památek zapsaných do seznamu UNESCO**
Analysis of Attendance of Selected Sights Registered in the List of UNESCO

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metodika zpracování a cíle práce
 3. Význam památek v seznamu UNESCO
 4. Památky UNESCO v České republice
 5. Výsledky šetření
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DVOŘÁČEK, Petr. *České památky UNESCO*. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0754-0.
FIŠER, Rudolf. *Bazilika sv. Prokopa, židovská čtvrť a hřbitov v Třebíči*. Praha: Foibos, 2009. ISBN 978-80-87073-18-6.
KUČOVÁ, Věra. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav, 2009. ISBN 978-80-87104-52-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Václav Lednický, CSc.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

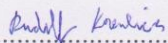

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně přísahám, že tato bakalářská práce je původní, vytvořená mnou samotným pod dohledem doc. Ing. Václava Lednického, CSc., který nad touto prací dohlížel. Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci včetně příloh vypracoval samostatně a uvedl jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Ostravě dne 10. 5. 2013

.....

podpis studenta

Rád bych nejdříve poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce, panu doc. Ing. Václavu Lednickému, CSc., za užitečné rady a odborné vedení při zpracování tématu této bakalářské práce. Tato bakalářská práce vyžadovala mnoho informací, které jsem neznal, proto děkuji všem dalším, kteří mi při jejich hledání pomohli svými radami a znalostmi.

Obsah

1. Úvod.....	6
A. METODICKO – TEORETICKÁ ČÁST.....	7
2. Metodika zpracování a cíl práce.....	7
2.1. Metodika zpracování.....	7
2.2. Cíl práce.....	8
3. Význam památek v seznamu UNESCO.....	9
3.1. Organizace UNESCO.....	9
3.2. Památky zapsané v seznamech UNESCO.....	10
4. Památky UNESCO v České republice.....	14
4.1. Česká republika a UNESCO.....	14
4.2. České památky zapsané na seznamu UNESCO.....	19
4.3. České hmotné památky UNESCO na Seznamu světového dědictví.....	21
4.3.1. Praha – Historické centrum.....	21
4.3.2. Český Krumlov – Historické centrum.....	22
4.3.3. Telč – Historické centrum.....	23
4.3.4. Žďár n. Sázavou – Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.....	24
4.3.5. Kutná Hora – His. centrum, Chrám sv. Barbory a Kostel Naneb. Panny Marie...25	
4.3.6. Lednicko-valtický areál – Kulturní krajina zámeckých areálů.....	26
4.3.7. Holašovice – Vesnická památková rezervace.....	27
4.3.8. Kroměříž – Arcibiskupský zámek s přilehlým areálem zámeckých zahrad.....	28
4.3.9. Litomyšl – Renesanční zámek s areálem.....	29
4.3.10. Olomouc – Sloup Nejsvětější Trojice.....	30
4.3.11. Brno – Vila Tugendhat.....	31
4.3.12. Třebíč – Třebíčská židovská čtvrť a Bazilika sv. Prokopa.....	32

4.4.	České nemotné památky jako mistrovské dílo UNESCO.....	33
4.4.1.	Slovácký verbuňk – Mužský lidový tanec.....	33
4.4.2.	Masopustní reje na Hlinecku – Vesnické průvody s maskami.....	33
4.4.3.	Sokolnictví – Tradiční způsob lovu.....	34
4.4.4.	Jízda králů – Lidová slavnost z oblasti Slovácka.....	34
4.5.	České biosférické rezervace UNESCO.....	35
4.5.1.	Křivoklátsko.....	35
4.5.2.	Třeboňsko.....	35
4.5.3.	Dolní Morava (dříve Pálava)....	36
4.5.4.	Šumava.....	36
4.5.5.	Krkonoše.....	37
4.5.6.	Bílé Karpaty.....	37
B.	APLIKAČNĚ – OVĚŘOVACÍ ČÁST.....	38
5.	Výsledky šetření.....	38
5.1.	Analýza návštěvnosti památek UNESCO.....	38
5.2.	Celková návštěvnost českých hmotných památek UNESCO (2008-2012).....	39
5.3.	Návštěvnost českých hmotných památek v jednotlivých letech.....	45
5.3.1.	Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2008.....	45
5.3.2.	Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2009.....	46
5.3.3.	Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2010.....	48
5.3.4.	Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2011.....	49
5.3.5.	Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2012.....	51
5.4.	Vyhodnocení dotazníků u vybraných českých památek UNESCO.....	52
5.4.1.	Celkové vyhodnocení dotazníků	52
5.4.2.	Vyhodnocení dotazníků – Olomouc	54
5.4.3.	Vyhodnocení dotazníků – Lednicko-valtický areál	54
5.4.4.	Vyhodnocení dotazníků – Třebíč.....	55

6. Závěr.....	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	58
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	66
SEZNAM TABULEK.....	67
SEZNAM GRAFŮ.....	68
SEZNAM ZKRATEK.....	69

1. Úvod

Tato bakalářská práce je zaměřená na analýzu návštěvnosti vybraných památek UNESCO. Toto téma jsem si vybral kvůli tomu, že mě vždycky zajímala historie a stavby z dob dávno minulých. Ať už to byly pyramidy v Egyptě nebo Velká čínská zeď z období starověku či Tančící dům v Praze z doby nedávno minulé. Samozřejmě si uvědomuji, že o toto bohatství každého národa je třeba patřičně pečovat. Z tohoto důvodu mezistátní odborná organizace UNESCO na základě Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, která vstoupila v platnost 17. 12. 1975, vytváří unikátní Seznam světového dědictví. Můžeme být hrdí, že na tento seznam bylo zapsáno 12 jedinečných českých památek (k roku 2012). Tyto památky můžeme právem považovat za kulturní dědictví naší vlasti. Kromě toho figurují na dalších seznamech UNESCO 4 nehmotné české památky a 6 biosférických rezervací (taktéž se vztahující k roku 2012). Což svědčí o bohatství, které se v tak malé zemi jaká je Česká republika, vyskytuje. Mým úkolem bude si z těchto pokladů země některé vybrat a aplikovat na nich analýzu návštěvnosti.

Bakalářská práce by se dala rozdělit na 2 části. První část je teoretická, kde se budu zpočátku zabývat metodikou práce a postupy, podle kterých jsem byl schopen dosáhnout, co možná nejlépe zpracovaných výsledků. Dále se zde budu snažit objasnit obecné i konkrétní souvislosti spojené s daným tématem. Druhou částí je část praktická, zaměřená na samotnou analýzu návštěvnosti jakožto cíle práce. Bude výsledkem mých zjištění z dat získaných z terénu a celkovým shrnutím získaných údajů.

Teoretickou část začnu charakteristikou Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu čili organizací UNESCO. Budou zde obsaženy informace o založení této agentury OSN a představení jejích hlavních činností s jejím působením ve světě. Po představení organizace se zmíním o významu památek zapsaných do seznamu UNESCO. Dále se zaměřím na působení organizace UNESCO v České republice. V práci budou vypsány všechny hmotné i nehmotné památky včetně biosférických rezervací nacházející se na našem území. Popisem jednotlivých památek a jejich charakteristik můžeme zjistit, proč jsou pro účastníky cestovního ruchu atraktivní a tím pádem být důvodem k její návštěvě.

V praktické části se snažím vyvodit závěry ze zjištěných dat získaných z mého šetření na základě použité metodiky. Pro lepší názornost a celkovou přehlednost je v práci sestaveno několik grafů a tabulek. Ze získaných dat je vytvořen vývoj návštěvnosti za posledních 5 let. Výsledek této bakalářské práce by měl sloužit k získání aktuálních informací a údajů, které mohou ocenit i další lidé, kteří se daným tématem zabývají.

A. METODICKO - TEORETICKÁ ČÁST

2. Metodika zpracování a cíle práce

2.1. Metodika zpracování

Jelikož by měla být bakalářská práce závěrečným vyvrcholením tříletého vzdělávání studenta a zároveň být jakýmsi důkazem jeho samostatnosti, odbornosti a systematické práce při sepisování vybraného tématu, je důležité, aby se nad prací zamyslel po všech možných stránkách. Proto bylo při sepisování bakalářské práce nutné popřemýšlet a dívat se na vybrané téma ze všech možných úhlů, aby práce měla odpovídající kvalitu. Skutečnost, že se práce skládá ze dvou částí, byla tady též zahrnuta, a proto je každá část sestavena jiným způsobem.

První část je teoretická, která by měla ověřit znalosti studenta z oblasti vybraného tématu, které si sám zvolil. Jelikož se má bakalářská práce týkat analýzy památek UNESCO na našem území, bylo potřeba zapřemýšlet, co podstatného by se mělo v práci zmínit. Samozřejmě nelze nejdříve začít psát o českých památkách UNESCO, když nebylo blíže uvedeno, co vlastně zkratka UNESCO znamená a jakou má souvislost s Českou republikou. Většinou každý ví, že UNESCO je zkratkou pro mezinárodní organizaci, ale bližší podrobnosti o ní už nezná. Proto bylo nutné nejdříve začít shánět podrobnější informace, které byly následně tříděny a zařazovány do bakalářské práce, aby měla, co možná nejlepší vypovídací hodnotu o této organizaci a jejímu působení. Až následně se zájem soustředil na působení UNESCO v České republice, kdy zapisování probíhalo při stejném postupu v podobném duchu. Do práce byly též zahrnuty informace, které byly známy před započítím práce ať už z vlastních nebo ve škole získaných vědomostí.

Druhá část je praktickou a tvoří ji předurčená analýza vyplývající ze zvoleného tématu. Pro její uskutečnění bylo prioritní získání dat, ze kterých se mohlo vycházet pro samotnou analýzu. Sběr těchto dat probíhal více způsoby od komunikace přes emailové služby až po dotazníkovou cestu. Z následných dat byly po uvážení vyvozeny konečné výsledky a pro lepší představivost obohaceny grafy a tabulkami.

Pro celou bakalářskou práci bylo uplatněno několik principů, aby měla práce odpovídající hodnotu. Na základě syntézy byly informace o daném tématu z různých zdrojů spojeny do jednoho samostatného celku. Pomocí kontinuity bylo cílem bakalářské práci dodat plynulost, aby jednotlivé kapitoly na sebe navazovaly. A také byla uplatněna určitá forma dedukce při vyvozování závěrů ze získaných údajů a dat.

2.2. Cíl práce

Analýza by měla dopomoci k zodpovězení otázky vyplývající ze samotného názvu práce. Proto byl cíl práce zaměřen nejdříve na plošnou celkovou roční návštěvnost hmotných památek UNESCO v České republice. Důvodem bylo zjištění přesných dat a jejich vzájemné porovnání v delším časovém úseku. Následně byla bakalářská práce zaměřena u třech vybraných hmotných památek UNESCO na jejich vnímání očima samotných návštěvníků. Bližší výsledky z poznatků pak mohly být použity pro zjištění spokojenosti těchto návštěvníků, a tak nahlížet na návštěvnost jiným pohledem.

3. Význam památek v seznamu UNESCO

3.1. Organizace UNESCO

Pod zkratkou UNESCO se skrývá Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu, která patří mezi celosvětově nejvýznamnější instituce, jejíž zkratka je *Obr. 3.1. Vlajka UNESCO* Zdroj: [77] akronymem odvozeným od anglického názvu organizace znějící United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Patří do okruhu patnácti mezinárodních odborných agentur založených světoznámou OSN – Organizací spojených národů (angl. UN – United Nations) a má své sídlo v Paříži ve Francii. [5]

Organizace OSN jako představitel míru a spolupráce mezi jednotlivými státy světa založila tuto přidruženou agenturu v souvislosti s druhou světovou válkou, která byla nejhorším válečným konfliktem všech dob. Proto bylo založení organizace UNESCO v Londýně na diplomatické konferenci dne 4. listopadu 1945 dvaceti zakládajícími státy včetně tehdejšího Československa, předchůdce České republiky a Slovenska, ratifikováno a organizace měla za cíl udržovat mezinárodní mír usilovným rozvíjením spolupráce mezi státy v oblasti výchovy, vědy a kultury jako též prosazováním úcty k lidským právům a právnímu řádu. V duchu tohoto cíle UNESCO věnuje největší pozornost na výchovu a vzdělávání, kdy zároveň též aktivně vystupuje na ochranu lidských práv ve světě. Je také jedním z průkopníků v oblasti ochrany životního prostředí a v rámci systému OSN se jedná o jedinou organizaci zabývající se základními a společenskými vědami. Do působnosti organizace patří též v současné době prudce se rozvíjející oblast komunikací a informatiky, což ovšem zapříčinilo problémy s dočasným vystoupením některých členských zemí z organizace (např. Velká Británie, Spojené státy americké). UNESCO se taktéž činí při rozvoji Afriky, problematikou AIDS a rovností žen. Má své programy i v oblasti etiky. Známa je ale především aktivitami související s památkovou péčí týkající se ochrany hmotného i nehmotného kulturního dědictví, kdy také UNESCO přispělo k prosazení názoru ochrany nejen výtvorů vzniklých lidskou činností předků, ale i ochranou jedinečných úkazů vytvořených přírodou. Za dobu své existence proto vytvořila a iniciovala uzavření řady mezinárodních úmluv v oblasti ochrany kulturních a přírodních památek pro jejich zachování dalším generacím nebo v souvislosti s působením v oblasti autorských práv či uznávání vysokoškolských diplomů. Česká republika je oficiálně členem této organizace od 22. února 1993, ale mnoho těchto úmluv je převzato ještě z dob působení Československa. [6]

V současnosti (1. května 2013) je v organizaci UNESCO včetně České republiky 195 členských zemí a 8 zemí majících status asociovaných členů. Poslední členskou zemí se stala rozporuplná Palestina 23. listopadu 2011. [93]

3.2. Památky zapsané v seznamech UNESCO

Skutečnost, že se člověk a příroda navzájem ovlivňují a je tedy nezbytná jak ochrana přírodních atraktivit, tak i ochrana nejskvostnějších výtvarů lidské činnosti, tedy jakéhosi „světového dědictví“, se ukázala z hlediska organizace UNESCO jako významnou oblastí pro její působení a činnost. Myšlenky o péči a ochraně kulturního a přírodního dědictví se objevovaly v historii několikrát a některé návrhy byly v létě roku 1972 předloženy k diskuzi na konferenci OSN konané ve švédském Stockholmu. Organizace UNESCO jakožto jedna z odborných organizací (agentur) OSN se těmito myšlenkami začala zabývat a na generální konferenci UNESCO konané v Paříži 16. listopadu téhož roku pod názvem „World Heritage - Patrimoine Mondial“, kde se řešila právě problematika trvalého uchování světového dědictví přírody i lidstva. Jako její řešení byla schválena Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (angl. The Convention concerning the Protection of World Cultural and Natural Heritage) s platností od 17. prosince 1975, ve které jsou smluvní státy zavázány pečováním a ochranou u těch památek, které byly vybrány pro zápis na Seznam světového dědictví (angl. World Heritage List). [7]

Obr. 3.2. Emblém UNESCO Zdroj: [78]

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví ustavila na jejím základě orgán spravující Seznam světového dědictví nazvaný Výbor pro světové dědictví (angl. World Heritage Committee), který má za úkol vybírat vhodné památky pro zápis na tento prestižní seznam, evidovat veškeré takto vybrané světové památky UNESCO a Seznam světového dědictví nadále aktualizovat. Dále na základě této Úmluvy vznikl Mezinárodní fond světového dědictví (World Heritage Fund), který slouží jako finanční zdroj v souvislosti s ochranou světových památek. Obě instituce začaly fungovat až v roce 1976.

Hlavním posláním Úmluvy je ale stanovení povinností smluvnímu státu v oblastech zabezpečení ochrany, označení, zachování a předávání kulturního a přírodního dědictví budoucím generacím v neporušeném stavu. Tento stav by měl být udržován zejména státními prostředky při využívání vlastních zdrojů, ale je možná i spolupráce mezi státy a případná mezinárodní pomoc poskytovaná Výborem světového dědictví. [8]

Na Seznam světového a kulturního dědictví často zkracovaného jako Seznam světového dědictví jsou zapisovány památky s mimořádnou (vynikající) univerzální hodnotou, které jsou předkládány jednotlivými zeměmi, jež jsou smluvními stranami Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a to v podobě Indikativního seznamu lokalit pro nominace k zápisu na Seznam světového dědictví (angl. Tentative list).

Rozlišuje se mezi dvěma druhy dědictví, které jsou přesně vyjádřeny. Pro možnost zařazení určité kulturní památky na Seznam světového dědictví je důležité definovat, co to „kulturní dědictví“ vlastně představuje. Tento pojem vymezuje Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, kde se na jejím základě může jednat o památku, skupinu budov nebo určité lokality. Za památky (památníky) jsou považovány architektonická díla, dále díla monumentálního sochařství a malířství, prvky či struktury archeologické povahy, nápisy, jeskynní obydlí a kombinace prvků, jež mají onu vynikající univerzální hodnotu z hlediska dějin, umění či vědy. U skupiny budov se jedná podle Úmluvy o skupiny oddělených nebo spojených budov, které mají z důvodu své architektury, stejnorodosti či umístění v krajině požadovanou vynikající univerzální hodnotu z hlediska dějin, umění nebo vědy. Jako lokality vhodné pro zápis na Seznam světového dědictví jsou míněna místa, jako jsou výtvořiny člověka či kombinovaným dílem člověka a přírody, také jsou zde oblasti zahrnující místa archeologických nálezů, které jsou charakterizovány vynikající univerzální hodnotou z dějinného, estetického, etnologického nebo antropologického hlediska.

Kromě kulturních památek se ještě vymezují přírodní památky, u kterých je důležitý pojem „přírodní dědictví“, protože s nimi úzce souvisí, je také vymezena v Úmluvě o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví. Tento pojem může značit buď přírodní jevy tvořené fyzikálními a biologickými útvary nebo skupinami takových útvarů, které mají vynikající univerzální hodnotu z estetického či vědeckého hlediska. Dále se může jednat o geologické a geomorfologické útvary a přesně vymezené oblasti, které tvoří místo přirozeného výskytu ohrožených druhů zvířat a rostlin vynikající univerzální hodnoty z hlediska vědy či péče o zachování přírody. Také zde jsou zahrnovány přírodní lokality či přesně vymezené přírodní oblasti, které splňují podmínku vynikající univerzální hodnoty z hlediska vědy či péče o zachování přírody nebo přírodní krásy. [1]

Proto, aby mohly být památky zapsány na Seznam světového dědictví, musí splňovat jistou mimořádnou univerzální hodnotu, která pojednává o významu takové památky přesahující národní hranice. Jako celosvětově unikátní památky jsou tak Výborem světového dědictví vybírány takové památky, které splňují alespoň jedno z kritérií pro jejich hodnocení,

kteřa jsou uvedena v Operační směrnici pro provádění Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. [9]

Kritéria jsou zde zapsána malými římskými číslicemi a dohromady tvoří desetičlenný seznam. I přes skutečnost, že tyto kritéria tvoří od roku 2005 jednotný číselný celek, dala by se kritéria pro lepší přehlednost rozdělit na část kritérií týkajících se kulturního dědictví (i-vi) a část dalších z nich týkajících se přírodního dědictví. Nebývá přitom výjimkou, že některé památky splňují nejenom jedno povinné kritérium, ale hned několik kritérií současně.

Kulturní dědictví:

- (i) – Je mistrovským dílem tvůrčího talentu člověka.
- (ii) – Představuje významný mezník v hodnotách člověka (v určité době nebo kulturním období) ve vývoji v architektuře, technice, umění či urbanismu.
- (iii) – Je jedinečným důkazem o existující nebo už vymizelé civilizaci nebo kulturní tradici.
- (iv) – Je skvělou ukázkou stavby, architektonického nebo technologického souboru, dokumentující jednu nebo více významných etap v historii lidstva.
- (v) – Je skvělou ukázkou určitého způsobu osidlování nebo způsobu využití půdy či moře, typického pro nějakou kulturu, zejména tam, kde hrozí poškození vnějšími či vnitřními vlivy, jejichž dopad by byl nevratný.
- (vi) – Souvisí přímo nebo specificky s událostmi, s tradicemi, s převratnými myšlenkami, s vyznáním či vírou, s literaturou či uměním majícím univerzální význam (toto kritérium není obvykle používáno samostatně, ale společně s jinými kritérii).

Přírodní dědictví:

- (vii) – Obsahuje unikátní přírodní fenomén či oblasti výjimečné přírodní krásy a estetického významu.
- (viii) – Je skvělou ukázkou dokumentující významné fáze přírodního vývoje Země, včetně dokladů o lidské evoluci, ukázkou významných právě probíhajících geologických procesů, případně je významným geomorfologickým či fyziografickým útvarem.
- (ix) – Je skvělou ukázkou probíhajících ekologických a biologických procesů v rámci evoluce a vývoje pozemních, sladkovodních, pobřežních či mořských ekosystémů a společenstev rostlin a živočichů.
- (x) – Obsahuje nejdůležitější a nejvýznamnější přírodní biotopy klíčové pro zachování místní biologické rozmanitosti, včetně takových biotopů, kde se nachází ohrožené druhy rostlin a živočichů výjimečné světové hodnoty z hlediska vědy a ochrany přírody. [7]

V roce 1978 se tak začaly na základě rozhodnutí Výboru světového dědictví s ohledem ke splnění daných podmínek na Seznamu světového dědictví vyskytovat první památky. Tyto podmínky nutné k jejich zapsání tvoří kromě splnění některého ze zmíněných kritérií také předložení kompletní dokumentace o nominované památce a úspěšné zvládnutí neohlášených inspekčních návštěv. Úspěšní kandidáti se tak dočkali nejen světového renomé, ale také výhod od samotné organizace UNESCO. Jedná se třeba o finanční pomoc, školení či pomoc při podpoře výzkumů. Na oplátku je ale nutností zachování jejich jedinečnosti. [6]

Zvláštním seznamem vznikajícím za zvláštních okolností z původního Seznamu světového dědictví je podle Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví Seznam světového dědictví v ohrožení (angl. World Heritage in Danger List). Tyto okolnosti nastávají, když je zapsaná památka ohrožena závažným a přesně určeným nebezpečím, kdy by mohla být památka ze Seznamu světového dědictví vyškrtnuta, pokud se nepodaří dosáhnout nápravy a vyžaduje se tak k uchování této památky rozsáhlé akce. [1]

Kromě ochrany hmotných (materiálních) památek se rozhodla organizace UNESCO na základě mezinárodního dokumentu nazvaného Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví (angl. Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage) přijatého na zasedání Generální konference UNESCO ze dne 17. října 2003, zachovat budoucím generacím také i nehmotné (nemateriální) kulturní dědictví, což vede k jistému zajištění účty k takovému dědictví a vede zároveň ke zvýšení vědomí o důležitosti tohoto dědictví nejen na místní ale i na národní a mezinárodní úrovni. Aby Česká republika mohla nominovat své nehmotné dědictví na Seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva (angl. The List of Intangible Cultural Heritage in Need of Urgent Safeguarding) musel být zřízen Seznam nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky. Možný je také i u nás zápis na tzv. Reprezentativním seznamu UNESCO (angl. Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity), kdy zápis nebyl podmíněn existencí národního soupisu. [1]

UNESCO sehrálo důležitou úlohu také z hlediska nutnosti mezinárodní spolupráce při ochraně životního prostředí. Generální konference UNESCO v roce 1970 schválila průkopnický mezivládní program zabývající se problematikou ochrany životního prostředí, který byl nazván Člověk a biosféra (angl. Man and Biosphere – MAB). MAB se snaží zahrnout do programu všechny základní zemské biomy a skloubit tím zájmy jak přírody, tak lidské činnosti. Vznikla tak síť biosférických rezervací, kterou tvoří významné pevninské, mořské a smíšené ekosystémy. Jednotlivé návrhy předkládají národní komitety programu MAB a o zařazení jimi navržené lokality do sítě biosférických rezervací rozhoduje následně generální ředitel UNESCO na doporučení odborného poradního sboru. [10]

4. Památky UNESCO v České republice

4.1. Česká republika a UNESCO

Jelikož je UNESCO mezinárodní specializovanou organizací OSN, není ničím překvapivá skutečnost, že i Česká republika patří mezi její členy. Pohledem do historie této významné organizace dokonce zjistíme, že při jejím vzniku v roce 1946 patřilo tehdejší Československo, předchůdce České republiky, k jednomu z dvaceti států, které tuto organizaci založili. Nedlouho po rozpadu Československa v roce 1992, se Česká republika dne 22. února 1993 stala 171. členským státem této organizace. Česká republika (spolu se Slovenskem) tak pokračuje v započaté cestě spolupráce jako její následník. Česká republika tím pádem uznala právní návaznost na všechny úmluvy s organizací UNESCO, jejíž smluvní stranou bylo bývalé Československo.

Od roku 1994 je v České republice poradním orgánem vlády, zřízeným podle Ústavy UNESCO, co se týče její spolupráce s touto organizací, Česká komise pro UNESCO, zorganizovaná na základě Usnesení vlády České republiky č. 299 ze dne 1. 6. 1994. Komise má mnoho úkolů souvisejících z její úlohy národní komise pro UNESCO (její funkce vyplývají ze čl. VII Ústavy UNESCO a Charty národních komisí pro UNESCO) a ze statutu schváleného bývalým ministrem zahraničních věcí Janem Kavanem ze dne 11. 2. 1999. [1]

K hlavním úkolům komise patří zprostředkovávání kontaktů mezi národními institucemi a odborníky s UNESCO. Dále komise sleduje a analyzuje činnost a dokumenty UNESCO spolu s jeho orgány, včetně přidružených institucí. Taky napomáhá rozvoji myšlenek organizace v České republice a spolupracuje se sekretariátem UNESCO v Paříži. Zároveň tuto spolupráci vyhodnocuje, co se týče její efektivnosti a přispívá přípravou návrhů na koncepci zapojení České republiky v aktivitách UNESCO. Komise také napomáhá k získávání finančních prostředků z rozpočtů UNESCO v souvislosti s aktivitami spojených s plněním programů organizace a ještě napomáhá při styku fyzických i právnických osob s UNESCO a jeho institucemi. Kromě spolupráce se státními orgány České republiky, dále komise spolupracuje podle potřeb s národními komisemi ostatních členských zemí. K tomu se významnou měrou podílí při zasedáních Výkonné rady, Generální konference, mezivládních výborů UNESCO a popřípadě na dalších pořádaných akcích a konferencích UNESCO či jeho speciálně zaměřenými orgány, na přípravě účasti České republiky. V neposlední řadě úkolů bych ještě zmínil skutečnost, že komise doporučuje kandidáty do poradních orgánů generálního ředitele a aparátu UNESCO. [1,11]

Členství v České komisi pro UNESCO je čestné, kde jmenovaní členové mají čtyřleté funkční období. Komise má 50 členů, jejímiž představiteli jsou zástupci ministerstev, jejichž činnosti souvisí s aktivitami UNESCO, dále Akademie věd České republiky a její vybrané ústavní orgány, také to jsou zástupci důležitých vědeckých, kulturních a pedagogických státních i nestátních institucí, stejně tak jako významné české osobnosti vědy a kultury. Komise má 4 odborné sekce. Jsou to sekce pro informatiku, informace a komunikace, sekce pro kulturu, sekce pro přírodní a společenské vědy a sekce pro výchovu a vzdělání. Komise je organizačně pod gescí Ministerstva zahraničních věcí. Přiměřeně tomu je spolupráce České republiky s organizací UNESCO v oblasti komunikace o péči kulturního bohatství podřízeno Ministerstvu kultury narozdíl od spolupráce v oblasti péče o přírodní dědictví spadající pod kompetence Ministerstva životního prostředí. Proto je důležitá komunikace mezi jednotlivými institucemi. [1]

Zajišťování plnění rozhodnutí přijatých Komisí a jejími orgány je pověřen Stálý sekretariát České komise pro UNESCO, kde se jeho funkcí zabývá od 1. 7. 1996 Ministerstvo zahraničních věcí pomocí zvláštního referátu v rámci svého odboru OSN. Sekretariát také pečuje o knihovnu obsahující publikace a dokumenty UNESCO v řádech několika tisíců. K důležitým činnostem sekretariátu dále patří organizační zajišťování podkladů pro Komisi či prostřednictvím Stálé mise České republiky při UNESCO udržovat kontakt se Sekretariátem UNESCO v Paříži a s národními komisemi ostatních členských států. [11]

Stálá mise České republiky při UNESCO pečuje dlouhodobě o vztahy mezi Českou republikou a organizací UNESCO. Díky vzájemné spolupráci a blízkosti sídel jsou pracovní kontakty se Stálým sekretariátem České komise pro UNESCO na velmi operativní úrovni. Pracovníci mise se spolu s velvyslancem České republiky při UNESCO účastní všech akcí pořádaných UNESCO a bezprostředně po těchto akcích, pracovníci mise zpracovávají nově získané informace pro jejich využití v České republice. Slouží také pro oficiální komunikaci jako kontaktní a zprostředkující úřad mezi Českou republikou a organizací UNESCO a spadá pod Ministerstvo zahraničních věcí. [1]

Bývalé Československo se taktéž z hlediska spolupráce s organizací UNESCO angažovalo a bylo třeba součástí programu MAB, projektu světových biosférických rezervací.

I když ale Československo patřilo k zakládajícím státům organizace UNESCO, jednu z jeho stěžejních úmluv z roku 1975 dlouho neratifikovali. Jednalo se o Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a jako jedna z mála evropských zemí v roce 1989 patřilo Československo k menšině států, které se k této úmluvě nepřipojilo. Po změně režimu, jako důsledek Sametové revoluce z téhož roku, se následující rok daly věci v těchto

souvislostech do pohybu. Nejdřív byl usnesen souhlas, aby se tehdejší Česká a Slovenská Federativní Republika (ČSFR) stala právoplatnou smluvní stranou této Úmluvy na základě Usnesení č. 555/1990 ze dne 16. 8. 1990. ČSFR tak k Úmluvě přistoupila dne 15. 11. 1990 a závaznou se pro ni stala dnem 15. 2. 1991. [12]

Na základě této Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví se vytváří Seznam světového dědictví (tento seznam bývá často v České republice nesprávně označován jako Seznam památek UNESCO), do něhož jsou zapisovány nejvýznamnější památky jedinečné univerzální hodnoty každého signatáře smlouvy. [8]

Komise UNESCO tak schvaluje zapsání nepochybně výjimečných architektonických památek či přírodních výtvorů nominovaných státy Úmluvy na tento prestižní seznam. [1]

„Proces nominace je detailně popsán v Operačních směrnících k naplňování Úmluvy o ochraně světového a kulturního a přírodního dědictví. Je v nich popsán základní časový harmonogram pro různé uzávěrky předkládání dokumentace, doplňkových informací, hodnocení Poradními organizacemi a tak dále. V přílohách je uvedena povinná struktura této dokumentace s vysvětlivkami, co by která kapitola měla splňovat. Nominace musí být orgánům UNESCO zaslána jako iniciativa dotčeného státu, tedy výhradně prostřednictvím stálého zastoupení při UNESCO, a na národní úrovni vybavena podpisem jménem státu. Z toho vyplývá, že žádný jiný subjekt nemůže o své vůli jménem státu dokumentace UNESCO zasílat. (Toto pravidlo se týká jakýchkoli materiálů, které stát Centru světového dědictví předkládá.),“ jak uvádí Kučová (2009, str. 67).

V České republice nominuje tyto vybrané památky na posouzení Národní památkový ústav (NPÚ). Tento ústav zpracovává podklady pro nominaci významných památek České republiky na Seznam světového dědictví UNESCO z pověření ministerstva kultury. Kromě těchto podkladů zpracovává i další týkající se zpráv o monitorování těch památek, které už byly na tento prestižní seznam začleněny. NPÚ vytváří v první řadě při vybírání vhodných pamětihodností národní Indikativní seznam lokalit pro nominace k zápisu na Seznam světového dědictví. Indikativní seznam je soupisem míst, která Česká republika v nejbližších letech navrhuje k zápisu na Seznam světového dědictví, protože zde platí princip, že nominaci památky lze předložit nejdříve rok po připsání památky na tento seznam. [1,8]

Pro lepší pochopení spolupráce mezi Českou republikou a organizací UNESCO je v mojí práci také zahrnuto vysvětlení samotného výběru památek na Indikativní seznam a následný proces rozhodování o naplnění mimořádné univerzální hodnoty značící, že památka je nejenom cenná pro současníky, ale stejně je také významná i pro další budoucí generace lidstva.

K zápisu na Seznam světového dědictví může být navržen pouze nemovitý kulturní nebo přírodní statek, případně statek spadající zároveň do okruhu kulturního i přírodního dědictví. V rámci kulturního a přírodního dědictví se mohou ještě vyskytovat zvláštní typy takových statků. Prvním z nich je statek sériový, který tvoří více objektů buď na území jednoho státu (národní sériový statek) nebo na území více států (transnacionální sériový statek). V případě druhého příhraničního statku, zasahuje na území dalšího státu celistvý objekt. Nutností je podmínka stanovující, že tyto památky musejí mít celosvětově výjimečnou (mimořádnou univerzální) hodnotu, být autentické, celistvě uchované a chráněny zákonem. Pro zápis do národního Indikativního seznamu tak musí být splněny tytéž podmínky. [13]

Indikativní seznam je následně předkládán Centru světového dědictví v rámci UNESCO i s prostřednictvím základní dokumentace, která se občas nazývá „malý pasport“. V této dokumentaci je popsáno umístění vybraných památek a popsán je také jejich význam. Tato dokumentace striktně obsahuje úvodní resumé informací, 9 hlavních kapitol a nutné přílohy. Dále má každá kapitola další podkapitoly, které se pro větší přehlednost ještě člení.

Jedná se o tyto v základní části ustálené kapitoly:

- 1) Identifikace památky či lokality
- 2) Popis památky či lokality
- 3) Odůvodnění hodnot pro zápis a srovnávací analýza
- 4) Stav zachování a faktory ovlivňující památku či lokalitu
- 5) Ochrana a péče o památku či lokalitu
- 6) Informace o monitoringu
- 7) Dokumentace
- 8) Kontakty a odpovědné osoby
- 9) Podpis jménem nominujícího státu

Návrhy odeslané na Centrum světového dědictví jsou následně pečlivě studovány, aby v případě nepřesností mohly být do 1. února každého roku navrhovatelským státem doplněny, co se týče úplnosti formálního hlediska. V případě, že jsou tyto dokumenty předloženy mezi 30. zářím předchozího roku a 1. únorem jsou z hlediska úplnosti prověřovány až po této uzavěrce a potřeba doplnění není již státům sdělována. Zároveň jsou tyto návrhy zaslány Výboru světového dědictví ke schválení zahájení expertního posouzení. Jelikož je Výbor světového dědictví složen ze zástupců států, které podepsaly Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, tak může mít i Česká republika rozhodovací pravomoc.

Tento výbor nejenom založil Seznam světového dědictví, ale zároveň má povinnost ho aktualizovat a publikovat. Tím je zaručena neustálá péče nejen u památek nově zapsaných na hodnotný Seznam světového dědictví, ale i u památek, které na seznamu už figurují. [1]

U památek, které byly schváleny k posouzení tzv. Poradními organizacemi, nastávají v tomto období hodnocení návštěvy ze stran expertů z organizací ICOMOS (Mezinárodní rada pro památky a sídla) nebo IUCN (Světová unie ochrany přírody). Ti pak z tohoto průběhu a získaných informací vytvářejí podklady pro projednání v tzv. expertní panelové diskuzi. Z této diskuze mohou vzniknout doplňkové dotazy, které jsou zaslány navrhovatelskému státu k jejich objasnění s přesně vymezeným, většinou krátkodobým termínem dodání. Na základě těchto doplňkových informací Poradní organizace udělají závěr nad svým hodnocením a vytvoří návrh sloužící k rozhodnutí Výboru.

Cyklus mezi zasláním podkladů Centru světového dědictví a rozhodnutím Výboru světového dědictví obvykle trvá rok a půl. Konečné rozhodnutí Výboru o zařazení navrhované památky na Seznam světového dědictví probíhá hodnocením všech materiálů na zasedání Výboru, které se koná jednou za rok. Zvolení členové Výboru jsou předem z podkladových dokumentů seznámeni s odbornou rešerší z nominační dokumentace a návrhem rozhodnutí včetně argumentace k takovému rozhodnutí připravované Poradními organizacemi. Zástupci těchto organizací na zasedání každou nominovanou památku stručně představují a zdůvodňují své ohodnocení vypsané v písemných podkladech zasedání. Probíhá zde také pod dohledem účastníků souhrnná prezentace informací a předkládá se návrh výroku. Poté následuje otevřená diskuze členů Výboru, při které jsou doplňkově vznášeny dotazy, ke kterým mohou být pro přesnou odpověď vyzváni zástupci nominujících států k podání informací. Po získání všech důležitých informací dochází Výbor ke konečnému rozhodnutí o nominovaném statku.

Jsou celkem 4 varianty konečného verdiktu Výboru světového dědictví:

- 1) Statek má být zapsán na Seznam světového dědictví
- 2) Statek nemá být zapsán na Seznam světového dědictví
- 3) Jeho přezkum má být odložen k doplnění
- 4) Žádost o zápis má být odložena

Poté, co byla nominovaná památka vybrána pro zápis na tento ceněný seznam, schválí Výbor zároveň i znění prohlášení o vynikající univerzální hodnotě nově zvolené světové památky. Toto prohlášení obsahuje i označení kritérií, kvůli kterým byla památka na Seznam světového dědictví připsána včetně stručného slovního zdůvodnění. Prohlášení o vynikající

univerzální hodnotě se stává předpisem pro ochranu a správu památky, které sice může být odlišné od dokumentace navrhovatelského státu, ale měl by tento text z Výboru plnohodnotně respektován. [1]

Jestliže Výbor usoudí, že nominovaná památka není vhodná z různých hledisek k zapsání na Seznam světového dědictví, pak tento návrh nemůže být členským státem za nezměněných podmínek znovu předložen, i když odůvodnění, proč tomu tak není, nemusí být při rozhodnutí obsaženo. Výjimkou bývají mimořádné okolnosti, ke kterým došlo po závěrečném rozhodnutí Výboru, a které mění dosavadní pohled na tuto památku. Za mimořádné okolnosti se považují nové vědecké informace o této památce či nové objevy nebo i jiná kritéria, která nebyla uvedena v původním návrhu na zápis. Je třeba vždy podat nový návrh na zápis.

Při vrácení návrhu na zápis k doplnění jsou tyto návrhy na zápis Výborem vráceny navrhovatelskému státu pro doplnění či upřesnění informací. Takto upravený návrh na zápis může být v následujících dvou letech předložen na novém zasedání Výboru světového dědictví a být znovu projednáván.

Pokud Výbor určí, že návrh na zápis má být odložen, aby předkládající stát mohl provést nějakou konkrétní studii či podrobnější hodnocení, bude tato nominace na novém zasedání Výboru posuzována nejdříve po třech letech od takového odložení. Někdy je totiž členský stát žádán o podstatnou úpravu návrhu. Nebývá výjimkou, že takovýto stát pak přijde s obnovenou nominací odloženého návrhu až po více než deseti letech. [1]

4.2. České památky zapsané na seznamu UNESCO

Jak lze vyčíst z uvedeného textu, tak proces přijímání nové památky od podání návrhu vytvořeného na základě podkladů od Národního památkového ústavu až po její zapsání na velice prestižní Seznam světového dědictví uznané rozhodnutím Výboru světového dědictví je složitou operací napříč několika nejenom státních, ale i mezinárodních orgánů.

Můžeme být právem hrdi na to, že Česká republika od roku 1991, kdy samostatně závazně vstoupila mezi členy Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, má už jen na tomto seznamu 12 jedinečných kulturních památek. I když poslední zařazená památka k tomuto seznamu spadá až do roku 2003, tak významná část nominovaných statků na základě návrhů České republiky byla Výborem kladně ohodnocena a uznána mezi další položky na Seznamu světového dědictví. Česká republika má tak i přes svoji menší rozlohu na tomto seznamu více památek než třeba státy jako Bělorusko, Bulharsko, Finsko, Maďarsko,

Norsko, Rumunsko či Turecko, i když jsou oproti našemu státu rozprostřeny na větších územích. Celkově Česká republika zaujímá v pořadí zemí, co se týče památek zapsaných na Seznam světového dědictví 20. místo. [93]

Vzhledem k tomu, že má Česká republika vůči mnohým státům několikanásobně menší rozlohu, svědčí tento výsledek o vysoké koncentraci unikátních památek na našem území. Může to souviset s vývojem země, která si ve své historii prošla mnoha etapami, kdy už předchůdci současného českého národa měli od dob středověku bohatou kulturu, která se rozvojem procházejícím několika staletími zachovala zčásti až dodnes současným generacím. Možná i proto všech 12 památek nacházejících se na našem území v Seznamu mají povahu kulturního dědictví.

Jelikož má Česká republika relativně malou rozlohu a jedná se o průmyslovou, urbanizovanou zemi s vysokým podílem krajiny přetvořené člověkem, na Seznamu světového dědictví se tudíž nenachází ani jeden přírodní statek z České republiky. I přesto má Česká republika světu pořád, co nabídnout a do budoucna lze počítat s tím, že nešťastnou třináctku pokoří a na prestižní seznam přibude nová česká památka UNESCO. [14]

Kromě toho nalezneme v České republice další 4 památky nehmotného charakteru, které byly zapsané na Reprezentativní seznam UNESCO, kvůli tomu, že u nás ještě nebyl zřízen národní soupis, který se dnes nazývá Seznamem nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky a je určený pro nominaci takovýchto památek. [94]

Česká republika má také unikátní přírodní celky zařazené do programu organizace UNESCO Člověk a biosféra. Celkem bylo v rámci tohoto programu uznáno na našem území 6 takovýchto biosférických rezervací. [10]

V rámci organizace UNESCO se pro srovnání v roce 2012 na Seznamu světového dědictví vyskytovalo 962 položek světového dědictví ve 157 státech světa. Z toho je 745 položek kulturního dědictví, 188 přírodního a 29 položek smíšených, které splňovaly jak kulturní, tak i přírodní kritérium. [93]

Jako mistrovské dílo ústního a nehmotného dědictví lidstva bylo na kratší Seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva a delší Reprezentativní seznam UNESCO zapsáno do roku 2012 celkem 298 položek z 90 zemí světa. [94]

Kromě toho se po celé zeměkouli se v současnosti (v roce 2012) vyskytuje dohromady 610 biosférických rezervací ve 117 zemích světa. [95]

V tomto množství světového bohatství jsou české památky z hlediska jejich počtu pouhým zlomkem ze společného dědictví, což ovšem neznamená, že by české památky mezi nimi zapadaly. Jsou totiž skvostem nejen v rámci České republiky, ale i v rámci celého světa.

4.3. České hmotné památky UNESCO na Seznamu světového dědictví

4.3.1. Praha – Historické centrum

Praha (Obr. 4.1) je hlavním a současně největším městem České republiky, ležícím na obou březích řeky Vltavy nedaleko od středu jedné z českých historických zemí zvané Čechy. Zároveň je politickým, hospodářským a kulturním centrem země. Jakožto hlavní město celého státu a jejich obyvatel je sídlem prezidenta, vlády a ústředních státních orgánů, stejně jako celostátních a mezinárodních organizací či jiných institucí. Stejně tak je i správním centrem Středočeského kraje, i když není jeho součástí, protože město je samo o sobě samostatnou územní jednotkou na úrovni kraje. Je významným střediskem průmyslu a důležitým dopravním uzlem. Z hlediska historie naší země zaujímá Praha výsostné postavení a je jakousi zachovalou perlou českých dějin s mnoha dochovanými pamětihodnostmi, které lákají turisty ze všech koutů světa. [15]

Není proto divu, že historické centrum Prahy patřilo k prvním statkům zapsaným na proslulý Seznam světového dědictví. Památka byla na seznam připsána dne 4. prosince 1992 a to v rozsahu Pražské památkové rezervace. Toto historické jádro Prahy zaujímá území o rozloze 866 hektarů. Ne nadarmo je město známo jako „Zlatá Praha“ či „Matička Praha“. Můžeme zde zřetelně rozpoznat též propojení historických epoch společně s moderním uměním, tedy kulturní vývoj města od středověku do současnosti. [16]

Obr. 4.1. Pohled na Prahu

Zdroj: [79]

„Předmětem zápisu do seznamu UNESCO je urbanistický celek historických městských částí Pražský hrad, Hradčany, Staré Město s Josefovem, Nové Město a Vyšehrad i jejich jednotlivé památky,“ dle Dvořáčka (2008, str. 114)

Historické centrum Prahy se vyznačuje klikatými uličkami a stavbami všech architektonických stylů – románské rotundy, gotické stavby, renesanční a barokní paláce, secesní, klasicistní, kubistické i funkcionalistické domy jako též i nejmodernější budovy. [17]

Praha jako světové velkoměsto často reprezentuje samostatnou Českou republiku po celé zeměkouli. Její výjimečnost netkví pouze na území našeho státu, ale i za jejími hranicemi. Je zde totiž zaznamenán více jak 1 100 let trvající vývoj našeho hlavního města zastoupený všemi stavitelskými slohy nesmírné kvality. Proto si Praha zaslouží být označována jako jedno z nejkrásnějších evropských měst. [18]

4.3.2. Český Krumlov – Historické centrum

Český Krumlov je menší okresní město nacházející se v Jihočeském kraji. Jedná se o středověké město ze 13. století ležící v údolí horního toku řeky Vltavy při úpatí Chráněné krajinné oblasti Blanský les. Centrum města se rozkládá v esovitě zakřivených meandrech řeky Vltavy, což patrně mělo vliv na samotné pojmenování města. Město si dodnes zachovalo původní městský půdorys z doby gotického založení města a renesanční a barokní urbanistickou strukturu. Svoji krásou uchvacuje natolik, že je hned po Praze nejnavštěvovanějším městem v celé České republice. To svědčí o nebývalé jedinečnosti tohoto místa, které je vyhledáváno turisty z celého světa. [19]

V centru města se totiž nachází jedna z nejvýznamnějších městských památkových rezervací na našem území z roku 1963, která byla v prosinci roku 1992 připsána na Seznam světového dědictví UNESCO. Český Krumlov byl tak společně s Prahou a Telčí prvními drahokamy z České republiky zasazenými na tento prestižní seznam. Středověké jádro města obklopené meandry Vltavy společně s rozsáhlým areálem zámku a budovami v gotickém, renesančním, barokním a klasicistním slohu tvoří celosvětově jedinečný soubor městské zástavby. Součástí komplexu zámku jsou také jízdárna nebo zámecký park. Tento komplex je po areálu Pražského hradu druhým nejrozsáhlejším komplexem v České republice. [2,20]

Český Krumlov dostal název nejspíše podle **Obr. 4.2. Předhradí Latrán** Zdroj: [80]

netypického toku řeky Vltavy, která tudy protéká esovitě zakroucená. Díky těmto meandrům Vltavy se dalo město v minulosti rozdělit na dvě části, kde v jedné leželo hlavní náměstí a v druhé se rozprostíralo podhradí. Historické centrum města se tak nachází na dvou protilehlých ostrožnách, které obtéká řeka Vltava. Tato skutečnost způsobila, že díky nepřístupné poloze se novodobý vývoj města odehrával mimo toto historické jádro, a proto se mohly tyto stavitelské unikáty dochovat v nezměněné podobě až do současnosti. Dnes by se město dalo rozdělit, podle toho jak se rozrůstalo na části areálu zámku, předhradí zvané Latrán (Obr. 4.2) a město na protějším břehu řeky Vltavy. Mezi největší lákadla patří dominanty města, které jsou zdejší zámek a Kostel sv. Víta. [2]

Známé je také otáčivé hlediště v zámecké zahradě, kvůli čemuž hrozí městu vyškrtnutí ze Seznamu světového dědictví a hledá se tak řešení. Možné řešení pro ponechání unikátního otáčivého hlediště je změnění jeho současné konstrukce. [21]

4.3.3. Telč – Historické centrum

Je to malebné město ležící v jihozápadním cípu kraje Vysočina a okresu Jihlava, které vznikalo mezi rybníky ve 12. století. Svoji velikostí by se tohle městečko s několika tisíci obyvateli stěží zařadilo mezi významná místa v České republice, ale svojí jedinečností se město zařadilo dne 4. prosince 1992 společně s Prahou a Českým Krumlovem k prvním českým průkopníkům na Seznamu světového dědictví UNESCO. Na tento seznam bylo zaznamenáno jedno z nejvýznamnějších městských památkových rezervací na Moravě, v němž jsou nejpůsobivějšími dominantami renesanční náměstí a zámek. Historické jádro Telče, které je ohraničené branami a zmíněnými rybníky, si už po celá staletí udržuje svoji jedinečnou tvář jako z dob největšího rozmachu města za vlády Zachariáše z Hradce ve druhé polovině 16. století. Svým nevšedním kouzlem láká jak odborníky, tak i laiky a to nejen z České republiky ale také z celého světa. [22,23]

Zámek v Telči, který byl přestavěný do dnešní renesanční podoby v 16. století, je původně hradem postaveným v pozdně gotickém stavebním slohu. Nachází se na náměstí Zachariáše z Hradce v historické městské části Telče zvané Vnitřní Město, přesněji na jeho severozápadním cípu. Zámek vyčnívá nad meandrem Telečského potoka mezi Štěpnickým a Ulickým rybníkem a plnil obrannou funkci. K areálu patří tři nádvoří, Obr. 4.3. Náměstí v Telči

Zdroj: [81]

kde na prvním z nich při vstupu z náměstí nelze přehlédnout jižní renesanční palác se sgrafity a také s kaplí Všech svatých. Na druhém nádvoří pyšně stojí severní renesanční palác a dvě galerie spojovacích arkád. V severozápadním směru navazuje na původní hrad v obdélníkovém půdorysu a ze západu se připojuje třetí nádvoří s hospodářskými budovami, pivovarem a sladovnou. Interiéry zámku mají překrásné kazetové stropy. Ke komplexu také patří zámecká zahrada natočená na straně k městu se skleníkem. Konečnou podobu zámku ovlivnil zejména dvorní architekt tehdejších majitelů Rožmberků, Ital Baldassare Maggi z Arogn. [2,24]

Chloubou Telče je bezesporu jeho renesanční náměstí Zachariáše z Hradce (Obr. 4.3) nacházející se ve středu její historické městské části Vnitřní Město. Původně pozdně gotické městské domy různých barev stojící kolem náměstí byly ozdobeny renesančními štíty a arkádami. Na náměstí se vyjímá také radnice, mariánský sloup a dvě kašny. [2]

4.3.4. Žďár nad Sázavou – Poutní kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Severně u okresního města Žďár nad Sázavou, v samém srdci Žďárských vrchů, stojí na Zelené hoře areál s jedinečným kostelem sv. Jana Nepomuckého (Obr. 4.4) jako jedna ze tří památek UNESCO v kraji Vysočina. Pro svoji jedinečnost byl areál zapsán na Seznam světového dědictví dne 17. prosince 1994 jako 4. česká památka na tomto seznamu a vůbec jako 1. soliterní památka na našem území. Jedná se totiž o výjimečnou ukázkou barokní gotiky českého architekta italského původu Jana Blažeje Santiniho, která je považována za jeho nejosobitější dílo. Areál se vymyká běžným dobovým uměleckým normám a je originálním příkladem tvůrčího ducha ve stavitelské tvorbě podmíněné spirituálním programem. [23,26]

Vývoj tohoto poutního kostela úzce souvisel s nedalekým městem a tehdejší klášter nacházejícím se na místě dnešního areálu. Původní cisterciácký klášter s názvem Studnice Panny Marie ze 13. století prošel během toku času řadou dramatických změn. Během husitských válek byl sice v 15. století klášter vypleněn, ale nezanikl a v období, kdy spadl na začátku 17. století pod olomouckého kardinála Ditrichštejna, do něho vstoupil Václav Vejmluva. Ten byl známý svým zájmem o umění a architekturu, a tak po patnácti letech, kdy se stal zdejším opatem, začal s obnovou klášterního areálu a právě on pozval z Prahy architekta Jana

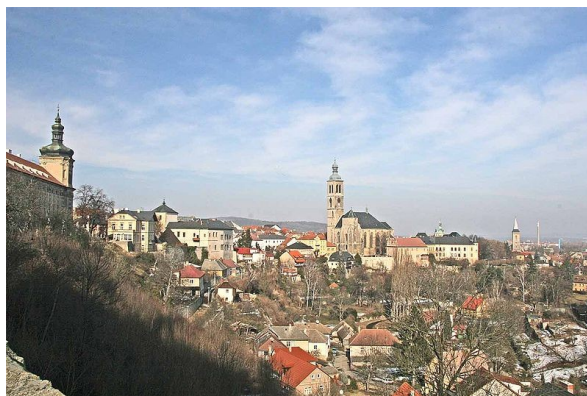

Blažeje Santiniho. Ten pak i následně zrealizoval *Obr. 4.4. Kostel sv. Jana Nepomuckého Zdroj: [82]* Vejvodovy představy o kostele a našel pro něj ideální originální tvar. Jako stavební místo pro tento kostel byl vybrán strmý vrch nedaleko žďárského kláštera, kterému se později začalo říkat podle opata Vejvody Zelená hora. Následně vytvořil v první polovině 18. století areál, jemuž vévodí ústřední nevelký kostel, který se vymyká svými tvary vznikající komplikovanými průniky šesti půdorysných soustředných kružnic s tvarem pěticípé hvězdy. Číslo 5 patrně vzniklo z legendy, která praví, že na místě utonutí světce se objevilo právě pět světél. Kostel má tak symbolicky pět oltářních výklenků, dvě pětice kaplí, pět bran a pět pětibokých kaplí zakomponovaných do ambitu s deseti nárožími. Po krátké časové přestávce po dokončení stavby se začalo s výstavbou ambitů, které byly dokončené ve druhé polovině 18. století a kompozičně propojují centrální kostel. Areál kostela obklopuje hřbitov, který je ohraničený arkádami s balustrádami ve tvaru deseticípé hvězdy. Stavba byla prvním objektem zasvěceným Janu Nepomuckému a to dokonce o 7 let před jeho svatořečením. Je vyhledávaným poutním místem, ke kterému se scházejí věřící napříč celou Českou republikou. [27,28]

4.3.5. Kutná Hora – Historické centrum, Chrám svaté Barbory a Kostel Nanebevzetí Panny Marie a svatého Jana Křtitele v Sedlci

Kutná Hora je okresní město známé svou bohatou historií, které se rozprostírá ve Středočeském kraji západně od Prahy. Ve středověku bylo město po Praze druhým nejvýznamnějším a také jedním z nejbohatších měst v českých zemích. Město totiž bylo založeno ve druhé polovině 13. století v blízkosti nalezišť stříbra a sloužilo tak od začátku 14. století po dalších 250 let jako pokladnice českých králů, kde se také razily mince jako slavný pražský groš ražený za vlády českého krále Václava I. Poté co se v českých zemích začalo objevovat laciné stříbro z nově objeveného amerického kontinentu, začalo město pociťovat úpadek ze svého významu i díky vyčerpanosti vlastních stříbrných dolů. Jako pozůstatek hornické slávy města byl až do zastavení těžby v roce 1991 provoz dolu Turkaňk. [3]

Možná právě stříbro souvisí se založením cisterciáckého kláštera v sousedním Sedlci v první polovině 12. století, protože v jeho hledání se cisterciáctí mniši vyznali. I když byl poté tehdejší klášter během husitských válek v 15. století vypálen, vznikl na jeho místě přestavěním klášterní kaple na náklad opata Jindřicha Snopka kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele. Jelikož byl Sedlec v roce 1950 připojen ke Kutné Hoře, můžeme kostel zařadit k nejvýznamnějším památkám tohoto města. O jedinečnosti této památky svědčí, že byla společně s historickým centrem *Obr. 4.5. Historické centrum Kutné Hory* Zdroj: [83]

Kutné Hory (Obr. 4.5) i s chrámem sv. Barbory zařazena na Seznam světového dědictví. [29]

Kutná Hora se tak stala pátou českou památkou na tomto seznamu dne 9. prosince 1995 a to v rozsahu městské památkové rezervace a zmíněného areálu cisterciáckého kláštera v předměstí Sedlec. Důvodem k zapsání do tohoto význačného seznamu bylo unikátní zachování historického jádra města i se středověkým urbanistickým řešením tohoto bývalého královského hornického města. Svojí výjimečností, která město proslavila, budí pozornost tisíců cestovatelů z celého světa. [23,30]

Mezi dominanty centra města Kutné hory patří pozdně gotický chrám sv. Barbory, gotický kostel sv. Jakuba a gotický palác Hrádek. Dalšími významnými památkami dokládající bohatství tohoto bývalého královského město jsou pozdně gotický měšťanský Kamenný dům, Jezuitská kolej, klášter Voršilek či Vlašský dvůr, který býval dočasným sídlem českých králů a mincovnou. [31]

4.3.6. Lednicko-valtický areál – Kulturní krajina zámeckých areálů

Areál patří k jednomu z našich nejpozoruhodnějších krajinných celků rozkládající se na celkové ploše 185 km², který se nachází na pomezí Moravy a Dolního Rakouska v Jihočeském kraji, a právem patří k nejnavštěvovanějším památkám na našem území. Svým rozsahem, kvalitou a měřítkem se jedná o nejvýznamnější krajinářské dílo v našich končinách a svojí jedinečností se vyjímá i na světové úrovni. Představuje dílo vzniklé na panství rodu Lichtenštejnů budované lidskou rukou v období mezi sedmnáctým a dvacátým stoletím a vytvořili tak jedinečný komplex nadčasového významu. Svými ojedinělými historickými stavbami, romantickou scénérií, zejména pak jejími rybníky a zahradní architekturou, je areál právem považován za nejrozsáhlejší koncepčně uměle vytvořené území na evropském kontinentu. Proto také byl areál v rozsahu Lednicko-valtické krajinné památkové zóny připsán dne 7. prosince 1996 na Seznam světového dědictví UNESCO. Areál je doteď jedinou kulturní krajinou na našem území zapsanou na tento vysoce oceňovaný seznam. [1,23]

Svůj název má areál odvozen od vesnic, vzájemně propojených Bezručovou alejí ze začátku 18. století, Lednic a Valtic, ve kterých se nachází také stejnojmenné zámky, které patří k symbolům tohoto areálu. Oba zámky, jak lednický zámek, původně renesanční stavba přestavená do dnešní novogotické podoby, tak i valtický barokní zámek, bývalý gotický hrad, jsou obklopeny rozsáhlými zámeckými parky. Kromě vesnic Lednice a Valtice,

Obr. 4.6. Zámek Lednice

Zdroj: [84]

po kterých je odvozen název celé kulturní krajiny, patří do areálu ještě vesnice Hlohovec, kde se na břehu Hlohoveckého rybníka nachází Hraniční zámček z první poloviny 19. století. Kromě těchto staveb jsou po areálu roztroušeny další drobné stavby nazývané salety. Mezi nejznámější patří nejstarší rozhledna na území České republiky z přelomu 18. a 19. století Minaret, která je taktéž jedinou stavbou tohoto druhu na našem území a zároveň je nejvyšším postaveným minaretem mimo islámské země. Mezi další významné většinou klasicistní salety patří Apollónův chrám, Belvédér, Dianin chrám, již zmíněný Hraniční zámček, Janův hrad, Kaple sv. Huberta, Kolonáda na Rajstně, Lovecký zámček, Maurská vodárna, Nový dvůr, Obelisk, Rybníční zámček, Tři Grácie, Zámček Lány, Zámček Pohansko. Dále do areálu zahrnujeme krajinotvorné celky zahrnující rybníky a lužní lesy řeky Dyje či uměle vybudovaný Boří les. Právě řeka Dyje tvoří osu tohoto území, kdy tudy protéká jedno z jejích ramen. Také se zde nachází Aquaduct jako památka na zavlažovací zámecký systém. [1,32]

4.3.7. Holašovice – Vesnická památková rezervace

V líbezném kraji jižních Čech západním směrem od krajského města České Budějovice se rozprostírá jedinečná vesnička, která má tolik málo obyvatel, že je součástí obce Jankov, jménem Holašovice (Obr. 4.7). Její výjimečnost spočívá ve zděné lidové architektuře tvořící unikátní soubor 23 usedlostí ve stylu selského baroka z 19. století patřící tak k nejvýznamnějším památkám svého druhu na území České republiky. Stavby jsou rozmístěné po obvodu rozlehlé středověké obdélníkové návsi, která má rozměry odpovídající zhruba údajům 210 x 70 metrů. Holašovice, které se do dnešní unikátní podoby formovaly od počátku 13. století, tak byly společně s Kroměříží dne 2. prosince 1998 zapsány na Seznam světového dědictví UNESCO. [23,33]

Vývoj vesnice započal tzv. na zelené louce někdy začátkem 13. století osidlováním jihočeského pohraničí příslušníky nižší šlechty Holaš či Holas. Už od středověku tvořilo jádro vesnice obdélníková náves, která sloužila k seskupování dobytka a umožňovala jednoduché uzavření. Postupem času až do současnosti se vesnice formovala do dnešní podoby a tvoří tak na našem území jeden z nejzachovalejších systémů obytných domů, které jsou stále v osobním vlastnictví, chlévů, stodol, maštálí, sýpek a jiných objektů propojených ohradními zdmi s brankami a klenutými vjezdy směřující do prostoru návsi. [34]

Obr. 4.7. Holašovice

Zdroj: [85]

Všechny stavby se vyznačují faktem, že jsou budované z kamene a jako pojiva pro zacelení mezer bylo využito hlíny. Statky jsou vystavěné v tzv. selském baroku, které je právě typické pro oblast jižních Čech a vyznačuje se barokními, rokokovými a klasicistními prvky. Tyto prvky jsou patrné zejména na průčelí domovních štítů. Působivost těmto stavbám dávali různí malíři, zedníci a štukatéri, kteří je obohacovali o barevné fasády či štukové ornamenty, a proto jsou průčelí se svým bohatým zdobením skvostem, na který žádný návštěvník Holašovic jen tak nezapomene. Velmi často se tu objevuje tzv. voluta (označení pro spirálový motiv), a také nápisy nebo motivy dokládající zaměstnání tehdejšího majitele usedlosti. [2,35]

I přes skutečnost, že domy byly budované do dnešní podoby v letech 1840 až 1880 a jsou zařazené k nejvýznamnějším památkám světového významu, nemělo by se dále zapomínat, že se stále jedná o živou vesnici, kde tyto objekty slouží majitelům k bydlení či rekreaci. [36]

4.3.8. Kroměříž – Arcibiskupský zámek s přilehlým areálem zámeckých zahrad

V úrodném kraji Haná, vzniklo ve 12. století na pravém břehu řeky Moravy město přezdívané „hanáckými Aténami“ jménem Kroměříž. Pro svoji krásu se město stalo významným kulturním centrem v oblasti a láká svým půvabem turisty z celého světa. Perlou Kroměříže je bezesporu jedna z nevýznamnějších památek nejenom celého města, ale i celé Moravy a České republiky proslulý arcibiskupský zámek s mimořádně zachovalými interiéry a s přiléhající Květnou (Obr. 4.8) a Podzámeckou zahradou. [2]

Jedná se o zachovalé dílo slohové architektury se zahradními a krajinnými úpravami v jedinečné kvalitě. Komplex zámku s okolím tvoří významnou architektonickou a zahradní památku celosvětového významu v oblasti krajinářské architektury. Proto byl areál v rozsahu národní kulturní památky arcibiskupského zámku dohromady s přilehlými zahradami zapsán s dne 2. prosince 1998 společně s Holašovicemi na Seznam světového dědictví UNESCO. [23]

Už v době Velkomoravské říše se v místě dnešního kroměřížského zámku nacházelo hradiště, na jehož místě byl později ve 13. století vybudován gotický hrad. Začátkem 16. století byl tento hrad přestavěn v duchu renesančního stylu a stal se rezidenčním sídlem olomouckých biskupů. Hrad byl v 17. století poničen Švédy a tak byl znovu vybudován v zámek, který ještě později doznal řadu barokních přestaveb a úprav. [37]

Krásný interiér zámku je unikátně bohatě vyzdoben a podstatnou část místností tvoří původní

Obr. 4.8. Květná zahrada

Zdroj: [86]

vybavení dobových zařízení a sbírek. Mezi nejzajímavější části interiéru zámku patří Manský, Sněmovní a Trůnní sál, dále Lovecká síň, Carský salon, stará knihovna, letní byt a obrazárna. Zde se uchovávají díla známých evropských malířů z 15. - 18. století (např. Tizian), a svojí významností jsou na území České republiky druhou nejceněnější sbírkou tohoto druhu. [2,38]

K areálu zámku patří dvě přilehlé zahrady. Ta větší z nich se nazývá Podzámeckou a byla založena na přelomu 15. a 16. století. Původně byla jakousi zásobní zelinářskou a květinovou zahradou, která je dnes známá kvůli jedinečné sbírce stromů. Blízkost řeky Moravy umožnila její obohacení systémem kanálů a vodních ploch. Svými stavbami a krajinnými hodnotami patří ke stěžejním uměleckým dílům svého druhu na našem území. [2]

Druhá zahrada nese jméno Libosad neboli Květná zahrada a vznikla ve druhé polovině 17. století za hradbami města. Představuje unikátní památku zahradního barokního umění se stavbami, jaká se v obdobném rozsahu, autenticitě a preciznosti v Evropě nezachovala. [39]

4.3.9. Litomyšl – Renesanční zámek s areálem

Město známé jako rodiště jednoho z našich nejvýznamnějších skladatelů Bedřicha Smetany, je také proslavené svým jedinečným renesančním zámkem, který patří mezi nejkrásnější zámky v České republice a pro svoji dochovanou původní podobu bez pozdějších přestaveb byl i následně

Obr. 4.9. Zámek v Litomyšli *Zdroj [87]*

dne 1. prosince 1999 v rozsahu národní kulturní památky Zámek Litomyšl (Obr. 4.9) slavnostně zařazen na Seznam světového dědictví. Je působivým příkladem arkádového zámku vznikajícího podle italských předloh ozdobeným typickými renesančními znaky, zejména pak psaníčkovými a figurálními sgrafity. [23,40]

Z hlediska historie zámku, musíme zmínit historii samotného města, jehož nedílnou součástí zámek je. Už v 10. století Slavníkovci, kteří tehdy patřili k nejmocnějším rodům v českých zemích, si na této historické obchodní stezce spojující Moravu a Čechy zřídili podle Kosmovy kroniky na dnešním zámeckém návrší hradiště se strážním hradem ze dřeva. První písemné doklady o Litomyšli však pocházejí až z 11. století a jsou spojena se založením kostela českým knížetem Břetislavem II. Litomyšl byla ve 13. století povýšena králem Přemyslem Otakarem II. na poddanské město. Po husitských válkách v 15. století přešlo město a tím pádem i zdejší hrad do rukou šlechty. Nejprve v Litomyšli vládli Kostkové z Postupic, kteří se snažili o přestavbu dřevěného hradu. V roce 1546 ale hrad vyhořel a o rok později po porážce českých stavů o svůj majetek přišli. Hrad se tak dostal do držení šlechtického rodu Pernštejnů. Vratislav II. z Pernštejna začal zchátralou a znovu vyhořelou stavbu přestavovat na své reprezentativní sídlo. Na podobu zámku byl přestavěn v průběhu druhé poloviny 16. století. Renesanční podobu zámku navrhl Giovanni Battista Aostalli de Sala, jeho stavbu však dokončil až Ulrico Aostalli. V 17. století po prodeji převzali zámek Trauttmansdorffové, kteří na něm provedli barokní úpravy i kvůli dalším požárům. Od druhé poloviny 18. století patřil zámek rodu Valdštejn-Vartenberků a za hraběte Jiřího Josefa dostal zámek svou dnešní podobu. Také nechal vybudovat zámecké divadlo a rozšířit zámeckou zahradu. Ke konci Posledním šlechtickým majitelem zámku byl Maxmilián Karel z rodu Thurn-Taxisů, kterému byl na základě Benešových dekretů zámek odebrán v roce 1945. [41]

Ze souměrné stavby zámku se vymyká zámecká kaple a schodišťová věž a zámek je po obvodě zdoben sgrafity. Ceněné nádvoří zámku je zastoupeno arkádovými ochozy na třech stranách, čtvrtá strana je vyzdobena figurálním sgrafitem s bitevními výjevy. Návštěvníkům je též v zámku zpřístupněno 13 místností s bohatou interiérovou výzdobou a vybavením. [2]

4.3.10. Olomouc – Sloup Nejsvětější Trojice

Z historického hlediska patří Olomouc k nejbohatším a nejvýznamnějším městům v českých dějinách. Dlouho bylo centrem Moravy a po Praze mělo nejvíc obyvatel. V současnosti se sice jedná až o šesté největší město na území České republiky, ale stále platí za nejvýznamnější středisko Hané a po Brně i celé Moravy. Nachází

Obr. 4.10. Sloup Nejsvětější Trojice Zdroj: [88]

se třeba druhá nejstarší univerzita, stejně jako druhý nejstarší orloj v naší zemi, kdy je předběhly pouze pražské pamětihodnosti. Také zde sídlí arcibiskupství už od 11. století. Dnešní důležitost města dokládá skutečnost, že je krajským městem Olomouckého kraje a zároveň je jedním z okresních měst v tomhle kraji. [42]

V těchto souvislostech není žádným překvapením, že z množství historických památek, které se v Olomouci nacházejí, byla jedna z nich poctěna dne 2. prosince 2000 připsáním na prestižní Seznam světového dědictví UNESCO. Touto jedinečnou památkou je sloup Nejsvětější Trojice, který stojí na Horním náměstí v centru Olomouce. Tento monumentální barokní sloup byl budovaný v 18. století a důvodem pro jeho výstavbu měla být oslava víry a katolické církve vyvolaná pocitem vděčnosti z ukončení morové epidemie. Sice na tuto událost bylo pamatováno stavbou Mariánského sloupu na Dolním náměstí, ale jeho architektovi Václavu Renderovi se sloup zdál být málo honosný. Proto až do své smrti pracoval na vytvoření této olomoucké chlouby. Po jeho smrti se sloup nepodařilo dostavět ani třem jeho pokračovatelům až se to následně povedlo synovy jednomu z těchto stavitelů jménem Jan Ignác Rokický. Podobně se při tvorbě soch na jednom ze symbolů města podílelo více umělců. Práci započal sochař Filip Sattler, kdy po jeho smrti práci převzal a dokončil jiný sochař známý jako Ondřej Zahner. Naproti tomu měděné pozlacené sochy Nanebevzetí Panny Marie nacházející se ve střední části sloupu a Nejsvětější Trojice doprovázené archandělem Michaellem na vrcholu sloupu, se podařilo dokončit pouze jednomu umělcovi, zlatníkovi Šimonu Forstnerovi. Sochařské umění mistrů je zde zastoupeno 18 sochami světců, 12 figurami světlonošů, 6 reliéfy s polopostavami apoštolů a zmíněnými pozlacenými sousošími. Po postavení byli na sloup olomoučtí občané náležitě hrdí, a to zejména kvůli skutečnosti, že se na jeho stavbě podíleli jenom olomoučtí umělci. Se svojí výškou dosahující 35 metrů se jedná o nejvyšší sousoší v České republice, kdy do jeho součástí patří i malá vnitřní kaple umístěná ve spodní části sloupu, která byla vybudována prvním stavitelem V. Renderem. Těž jde z hlediska jedné skulptury o největší seskupení barokních soch ve střední Evropě. [23,43]

4.3.11. Brno – Vila Tugendhat

Ve druhém největším městě našeho státu, které je zároveň historicky jedno z našich nejvýznamnějších moravských měst, se nachází naopak historicky nejmladší dílo, zapsané do Seznamu světového dědictví UNESCO. Touto památkou je vila Tugendhat (Obr. 4.11), která vznikala ve velmi krátké době během 3 let v první polovině 20. století a je významnou funkcionalistickou stavbou německého architekta jménem Ludwig Mies van der Rohe. V rámci celé České republiky se jedná o jedinečné dílo a jeho exkluzivita byla stvrzena právě zapsáním vily Tugendhat dne 16. prosince 2001 v rozsahu národní kulturní památky na tento unikátní seznam UNESCO. [44,45]

Stala se tak první moderní památkou zapsanou v České republice na tento seznam a zároveň stavba znamenala nedostižný vzor pro celou generaci světových architektů. Její největší hodnotu pozorujeme v novátorském vnímání prostoru a estetiky. Vila měla splňovat veškeré požadavky pro moderní životní styl při plném využití možností tehdejší průmyslové výroby. [45]

Německý architekt Ludwig Mies van der Rohe vytvořil návrh v roce 1928 po prohlédnutí pozemku patřící židovské rodině Tugendhatů, kteří ho získali od příbuzenské rodiny Löw-Beerů. Tento návrh vznikl na základě přání paní Grete Tugendhatové, která chtěla prostorný a prosvětlený dům s jednoduchými tvary, který by neměl obdoby. Jeho koncepce byla přijata a tak v roce 1929

Obr. 4.11 Vila Tugendhat

Zdroj: [89]

se začalo se stavbou, kdy architekt rozvrhl vilu do tří úrovní. Hlavní horní podlaží bylo rozděleno na vstupní, společenskou, pracovní a jídelní část. Horní podlaží tak mělo sloužit k soukromým obytným účelům. Byl zde i byt správce domu. Právě horní část třípatrové stavby je jediná vidět přímo z ulice. Zdejší zajímavostí byly okna, která šla spustit do podlahy a skrz tento prostor šlo projít až do zahrady a nábytek. Střední část vily měla reprezentativní funkci. Zajímavostí je zde třeba působivá, i když nákladná onyxová stěna, která odráží světlo. I kuchyně je součástí tohoto patra. Ve spodním patře bylo umístěno technické zázemí domu a služebnictvo. Celá vila stála úctyhodných 5 milionů Kčs v době, kdy jiné domy byly budovány za 30-50 tisíc Kčs. Ceněná je také pro nepřerušovaný obyvatelný prostor. [2,46]

V předchozích letech od roku 2010 až do začátku roku 2012, probíhala na vile nákladná rekonstrukce, kdy byla stavba veřejnosti zavřena. Znovu byla slavnostně otevřena 29. února 2012 a pro návštěvníky až 6. března téhož roku. [45]

4.3.12. Třebíč – Třebíčská židovská čtvrť a Bazilika svatého Prokopa

Jedná se o okresní město na Moravě v kraji Vysočina a je zatím posledním příspěvkem České republiky, jehož pamětihodnosti dosáhly univerzální hodnoty požadované pro zapsání na prestižní Seznam světového dědictví UNESCO.

Město má bohatou historii a je také významným kulturním a hospodářským střediskem Českomoravské vrchoviny. Po Jihlavě je v kraji Vysočina druhým největším městem a městem také protéká stejnojmenná řeka Jihlava.

Ve městě se nachází ojedinělá městská památková zóna. Právě zde se Výbor světového dědictví rozhodl povýšit část této městské památkové zóny na památku světového významu. Stalo se tak dne 3. července 2003 a je tu zahrnuta oblast židovské čtvrti Zámostí s domy bývalého ghetta, dále židovský hřbitov nacházející se severně od této čtvrti a též Bazilika sv. Prokopa jako součást bývalého kláštera (později zámku) benediktinů, která se nachází severozápadně od židovské čtvrti. Tyto pamětihodnosti tvoří vzácný harmonický příklad jedinečně pokojné dlouhodobé koexistence dvou různorodých kultur nacházejících se v moravském feudálním městě. [1,47]

Obr. 4.12. Třebíčské židovské ghetto Zdroj: [90]

Obr. 4.13. Bazilika sv. Prokopa Zdroj: [91]

Po zapsání všech těchto památek do ceněného Seznamu světového dědictví se Třebíč stala třetí lokalitou na tomto seznamu v kraji Vysočina. Po této události se tyto památky těší mimořádnému zájmu ze stran tuzemských i zahraničních turistů. Přispívá k tomu i skutečnost, že se jedná o dvanáctý a zatím poslední přírůstek z České republiky směrem k organizaci UNESCO. [47]

„Třebíčské památky UNESCO jsou jedinečné v tom, že se všechny tři nacházejí v jednom místě, v jedné městské čtvrti (Podklášteří), navzájem od sebe nepříliš vzdáleny. Přitom je hluboce rozděluje příslušnost ke dvěma velice odlišným etnickým, jazykovým, náboženským a kulturním okruhům. Ocitly se dnes ve zcela jiném světě, než v jakém před staletími vznikaly. Mají hodnotu symbolu minulého dlouhého soužití křesťanů a Židů na malém prostoru trebičského Podklášteří, původně samostatné poddanské vesnice na levém břehu řeky Jihlavy, dnes jedné z mnoha trebičských čtvrtí,“ jak uvádí Fišer (2009, str. 55).

4.4. České nehmotné památky jako mistrovské dílo UNESCO

4.4.1. Slovácký verbuňk – Mužský lidový tanec

V roce 2005 se Česká republika dočkala dne 25. listopadu první památky zapsané na Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO. Jedná se mužský lidový tanec skočného charakteru, který je typický pro oblast Slovácka ležící na jihovýchodě Moravy. Vyskytuje se sice jenom v této oblasti, ale i tak dochází k lokálním specifikacím, díky kterým se rozlišuje 6 typů tohoto tance. Se zařazením tance do určité etnografické podoblasti Slovácka patří i kroj tanečníků a i výběr písně, která odpovídá nářečí z místa, ze kterého tanečníci pochází. Tanec není vázán přesnými choreografickými prvky a jedná se tedy o improvizovaný tanec, který má i zvláštní ráz, neboť i přes skutečnost, že se tančí většinou hromadně, tak každý tanečník tančí sám za sebe s důrazem na svou regionální a místní příslušnost, své taneční umění a povahu. I když jisté prvky jako zrychlující tempo a gradace tanečních kroků jsou zachovány. Nepomíjitelnou součástí tance je předzpěv taneční písně, dále pomalý a rychlý tanec. Bývá uskutečňován jen při určitém okruhu písní, mezi kterými od druhé poloviny 19. století dominují tzv. písně novouherské, kdy byl taky tanec zformován. [48]

Název verbuňk je odvozen od německého slova „Werbung“, které znamená „nábor“ nebo „získávání“. Je tedy pozůstatkem z doby, kdy se nabírali vojáci do vojenské služby, což je datováno do druhé poloviny 18. století, kteří se tancem loučili jako odvedenci s domovem. Nejčastějšími tanečními prvky byly otočky, poskoky, podřepy, výskoky a tleskání rukama, což se dochovalo dodnes. Dnes je součástí lidových slavností, jako jsou hody či fašank. [49]

Obr. 4.14. Slovácký verbuňk Zdroj: [92]

4.4.2. Masopustní reje na Hlinecku – Vesnické průvody s maskami

Pravděpodobně se jedná o předkřesťanskou tradici, u které nelze určit datum vzniku. Maškarní průvod, jehož podoba byla spolehlivě doložena až v první polovině 19. století, je udržován v téměř nezměněné tradici na úpatí hor Českomoravské vrchoviny v Pardubickém kraji v několika obcích mikroregionu Hlinecko (Studnice, Vortová, Hamry a část Hlinska Blatno). Slavnost měla zajistit bohatou úrodu, plodnost, a také měla vítat jaro, protože se koná většinou o víkend před Popeleční středou. Masky se předávají následujícím generacím a průvod má ráz obchůzky. Společně se sokolnictvím byla tradice přidána na Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO dne 16. listopadu 2010. [50,51]

Masopustního průvodu vévodí strakatý se ženuškou a obchází se celá vesnice podle předem daného pořadí. Přeje se štěstí a zdraví u každého domu a hospodáři se nechává zahrát písnička podle jeho přání. Tradičně obyvatelé většinou připraví nějaké pohoštění (především koblihy a alkohol), peněžitou výslužku a aktivně se zapojí do všeobecného veselí. Obchůzka bývá ukončena porážkou kobyly (jedna z masek) a večer začíná taneční zábava. [52]

V průvodu má každá z masek svoji jasnou roli a místo, kdy jako první chodí kobyla a jako poslední ras. Mezi nimi se pohybují tzv. červené maškary – strakatý se ženou (i ji stejně jako ostatní masky představuje muž) a turci, kdy na konci průvodu chodí naopak maškary černé – kominíci, slamění a židé. Ti by měli mazadlem pomazat obličej přehlížečích. [53]

4.4.3. Sokolnictví – Tradiční způsob lovu

Tradice sokolnictví se v českých zemích datuje už po celá staletí a na naše území jej přivedli v první polovině 5. století Hunové. Tradiční, i když speciální způsob lovu za pomoci vycvičených dravých ptáků jako sokolů, orlů a jestřábů se u nás těšil oblibě a zažíval rozmach zejména v období 14. až 16. století. Proslulý způsob lovu, jehož počátky sahají až do Blízkého východu 2000 let př. n. l., se od 19. století ocitl nejen v České republice, ale i na celém evropském kontinentu s výjimkou Velké Británie na okraji zapomnění. Jeho význam byl znovuobjeven v souvislosti s chráněním prostoru letišť před nežádoucími hejny ptáků ohrožující startující nebo přistávající letadla a životy cestujících v nich. [54,55]

Nominaci sokolnictví na Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO podalo rekordní počet zemí zahrnující kromě České republiky dalších 10 zemí. Následně bylo sokolnictví dne 16. listopadu 2010 na tento seznam přidáno. [55]

4.4.4. Jízda králů – Lidová slavnost z oblasti Slovácka

Poslední památkou zapsanou na Reprezentativním seznamu nehmotného kulturního dědictví UNESCO byla 27. listopadu 2011 oceněna jízda králů, která je typická pro oblast na jihovýchodě Moravy. Dnes se udržuje v několika obcích na Slovácku, a to v Hluku, Kunovicích, Skoronicích a Vlčnově, kde je nejznámější, a koná se většinou na svatodušní svátek. Lidová tradice patrně souvisí buď s oslavou pohanských snah o přivolání bohaté úrody, nebo se známým útekem uherského krále Matyáše Korvína od bitvy z 15. století. [56]

Král na koni je stěžejní postavou jízdy a bývá jím chlapec ve věku deseti až dvanácti let. Pro chlapce jsou typické, kromě ženského oděvu, ještě růže v ústech (aby nemohl mluvit) a pentle, které zakrývají jeho obličej. Krále doprovází družina mladíků zvaných "legrůti", kteří jej ochraňují a též vybírají výslužku. Ozdobou jsou bohaté kroje patřící ke slavnosti. [57]

4.5. České biosférické rezervace UNESCO

4.5.1. Křivoklátsko

Jedná se společně s oblastí Třeboňska o naše historicky první biosférické rezervace uznané organizací UNESCO pro svoje mimořádné přírodní hodnoty, kam obě oblasti patří od 1. března 1977. Rozkládá se na západě Středočeského kraje a protéká jím řeka Berounka. Jeho celková rozloha činí 628 km². Až rok poté v roce 1978 bylo území vyhlášeno chráněnou krajinnou oblastí (CHKO) pro ochranu vzácných společenstev v členité krajině kolem řeky Berounky a jejich přítoků. [58]

Jeho význam spočívá ve skutečnosti, že se z hlediska střední Evropy v rámci pahorkatin až nižších vrchovin jedná o území mimořádně zachovalé s převažujícím lesním prostředím, které má bohatou faunu i flóru s řadou geologických a geomorfologických objektů. Bujné lesy zde poskytují útočiště vzácným zvířecím i rostlinným druhům. [59]

Téměř dvě třetiny rozlohy tvoří právě listnaté a smíšené lesy. Nejvyšším bodem je vrch Těšovín (616 m. n. m.). Různé typy lesních porostů jsou útočištěm celé řady ohrožených druhů živočichů, především měkkýšů a dalších drobných bezobratlých. Hojně se zde vyskytují obojživelníci a plazi. Pravidelně zde hnízdí okolo 120 druhů ptáků. [60]

4.5.2. Třeboňsko

Společně s oblastí Křivoklátska patří mezi první místa v České republice, která byla organizací UNESCO dne 1. března 1977 zařazena mezi biosférické rezervace v rámci programu Člověk a biosféra. Třeboňsko se rozkládá na ploše asi 700 km² v jihovýchodní části České republiky na hranici s Rakouskem a částmi okresů Jindřichův Hradec a České Budějovice. Až v roce 1979 bylo toto území vyhlášeno chráněnou krajinnou oblastí.

Leží na rovinaté krajině a i přes skutečnost, že je tato krajina dlouhodobě pozměňována člověkem, zachovala se zde velmi vzácná vegetace (vstavače). Byly upraveny vodní poměry původní močálovité krajiny, což vedlo k vytvoření sítě vodních stok a velkého množství rybníků. Nachází se zde rozsáhlé jehličnaté a listnaté lesy, zbytky lužních lesů, teplé stepní lokality, přechodová rašeliniště, která se svými podmínkami přibližují chladné severské tundře. S tím úzce souvisí i výskyt mnoha druhů rostlin a bezobratlých živočichů. [61]

Zdejší zamořená území, známá rybolovem, jsou taktéž ideálním místem pro jedinečné vlhkomilné rostliny, které se na našem území už nikde jinde nenacházejí. [62]

Třeboňsko je také významnou lokalitou z hlediska výskytu vodního ptactva nejen v rámci České republiky, ale i střední Evropy. Hnízdí zde kolem 280 druhů ptáků. [63]

4.5.3. Dolní Morava (dříve Pálava)

V roce 1976 byla Pálava vyhlášena chráněnou krajinnou oblastí. Jednalo se o území o rozloze 83 km², které zahrnuje hřebeny Pavlovských vrchů, Milovický les a na jih od něj nížinu podél hranice s Rakouskem, kde tvoří přirozenou hranici řeka Dyje. 16. června 1986 byla organizací UNESCO zařazena do mezinárodní sítě biosférických rezervací. [64]

Na tomto území se vyskytují velmi cenné biotopy skalních, drnových, lučních stepí a lesostepí, teplomilných doubrav a suťových lesů, které zde vyrostly na vápencových kopcích. Alpínským vrásněním byla z vápence do výše vyzvednuta nejvyšší hora Pálavy Děvín (546 m. n. m.). V oblasti se vyskytuje spousta vzácných živočichů i rostlin, nachází se zde i mnoho archeologických nálezů (např. známá Věstonická venuše). Pálava je známá teplým a suchým podnebím. [65,66]

Dne 15. září 2003 došlo ke změně názvu na biosférickou rezervaci Dolní Morava kvůli rozšíření původní oblasti o Lednicko-valtický areál a lužní lesy v oblasti Podluží, mezi Břeclaví, Mikulčicemi a soutokem řek Moravy a Dyje na celkovou plochu 354 km². [67]

4.5.4. Šumava

Od 27. března 1990 je území Šumavy o rozloze 167 000 ha organizací UNESCO chráněno jako biosférická rezervace. Celkové má Šumava rozlohu 900 km² a tvoří jeden z nejrozsáhlejších národních parků Evropy. [68]

Šumava je rozsáhlé pohoří na hranicích Česka, Rakouska a německé spolkové země Bavorsko. Prochází jí hlavní evropské rozvodí mezi Severním a Černým mořem. Pramení zde nejdelší česká řeka Vltava. Má charakter ploché hornatiny s poměrně příkrými jihozápadními svahy na bavorské straně, zatímco severovýchodní svahy na české straně pozvolna přecházejí do Šumavského podhůří. Nejvyšší horou na české straně je Plechý (1378 m. n. m.). [69]

Na české straně byla v roce 1963 zřízena Chráněná krajinná oblast Šumava. Její nejvzácnější území, pro které byl schválen přísnější režim ochrany, se v roce 1991 stala národním parkem o rozloze 69 030 ha, ze zbytku původní CHKO se zároveň v podstatě stalo ochranné pásmo nového národního parku s rozlohou 94 448 ha se zvláštním statusem mezi českými CHKO. Na německé straně byl roku 1970 vyhlášen Národní park Bavorský les. Hlavním předmětem ochrany jsou jedinečná biologická společenstva. Mimo horských smrčín a pralesních porostů jsou nejvýznamnější slatě, rašeliniště a karová jezera. [69,70]

Šumava je také o celkové rozloze 163 000 ha významným ptačím územím, což je chráněné území vyhlášené mezinárodním programem, který byl odstartován v roce 1987 Mezinárodní radou na ochranu ptáků. [69]

4.5.5. Krkonoše

V listopadu roku 1992 se staly Krkonoše pátým místem v České republice, které bylo organizací UNESCO uznáno biosférickou rezervací. Rozloha její české části je 548 km².

Krkonoše jsou nejvyšším pohořím České republiky. Leží v severních Čechách a na jihu polské části Slezska. Nejvyšší horou Krkonoš je Sněžka (1602 m. n. m.). Nalézají se zde největší plochy nad horní hranicí lesa (od výšky 1200 – 1300 m. n. m.) v naší republice. Tvoří je pásmo kosodřeviny, smilkové hole, kamenná a suťová moře (arkto-alpinská tundra).

Na území Krkonoš se také nachází Krkonošský národní park (KRNAP), který byl vyhlášen roku 1963 a má rozlohu 36 400 ha. Je rozdělen do tří ochranných zón, kdy v prvních dvou zónách je zakázán pohyb mimo vyznačené turistické a lyžařské trasy, přičemž v první zóně je nejprísnější režim ochrany. Skoro celou oblast biosférické rezervace pokrývá ptačí oblast a významná ptačí území. Pramení zde třeba řeka Labe ústící do Severního moře. [71]

Známá jsou zdejší rašeliniště vrchovištního typu, která ovšem dnes odumírají. [72]

4.5.6. Bílé Karpaty

I přes staletí kultivace člověkem jsou Bílé Karpaty poslední oblastí, která byla pro své jedinečné přírodní a krajinné kvality 15. dubna 1996 zařazena organizací UNESCO mezi biosférické rezervace. Už v roce 1980 zde byla zřízena CHKO Bílé Karpaty, která má rozlohu 715 km² a zasahuje do okresů Hodonín, Uherské Hradiště a Zlín.

Bílé Karpaty jsou geomorfologický celek a pohoří nacházející se na česko-slovenské hranici. Vznik horstva byl podnícen vyvrásněním z mořských sedimentů. Nejvyšším vrcholem je Velká Javořina (970 m. n. m.), v jejíž blízkosti se nachází prales s porosty buku, javoru a jasanu. [73,74]

Pro karpatská pohoří, tedy i pro Bílé Karpaty, jsou typická flyšová podloží. Flyš značí střídání pískovcových a jílovitých hornin, díky čemuž se zde nachází minerální prameny. [75]

V oblasti Bílých Karpat převládají listnaté lesy, převážně bukové. Na jižních úbočích pohoří se ve výškách nad 500 m n. m. nacházejí hlavně dubohabrové lesy, ze severozápadu se zvyšuje podíl jehličnanů. Z fauny zde v hojném počtu žijí i někteří plazi. [74]

Lidská činnost projevující se odlesněním částí Bílých Karpat měla často za následek krajinařské úpravy při citlivém využívání zdejších přírodních podmínek. Výsledkem byly tisíce hektarů květnatých luk s roztroušenými dřevinami, které dnes vytvářejí typický krajinný ráz Bílých Karpat. Tyto karpatské louky jsou známé bohatostí rostlinných společenstev s vysokým zastoupením kriticky ohrožených druhů rostlin. Území je známé především svou rozmanitostí s největší kvantitou vstavačovitých rostlin (orchidejí) ve střední Evropě. [76]

B. APLIKAČNĚ - OVĚŘOVACÍ ČÁST

5. Výsledky šetření

5.1. Analýza návštěvnosti památek UNESCO

Samotná analýza by měla být vrcholem této bakalářské práce, což klade veliké požadavky na pečlivost při jejím vytváření a vyvozování výsledků. Je tedy důležité se nad prací zamyslet, aby odpovídala očekávání vyplývající z tématu bakalářské práce. Téma této bakalářské práce je „Analýza návštěvnosti vybraných památek zapsaných do seznamu UNESCO“, což znamená jistou volnost při výběru a tedy i široké rozhodovací možnosti.

S touto variabilitou zpracování, bylo nejdříve nutné, zauvažovat nad vhodnou formou přípravy na analýzu. Na začátek bylo důležité pochopit, co vlastně analýza návštěvnosti památek představuje. Nelze se na ní dívat jen jako na pouhý údaj o pohybu turistů v dané lokalitě, ale je nutné návštěvnost vnímat v širších souvislostech z hlediska samotných návštěvníků spojených s určitým místem. Proto byl při práci na analýze, kromě zjištěných dat o návštěvnosti a jejich následného využití, soustředěn u tří vybraných památek i na tento aspekt.

Pro lepší přehled začala být nejdříve tvořena analýza návštěvnosti u všech českých hmotných památek zapsaných na Seznamu světového dědictví, která byla založená na co možná nejpresnějších údajích. Zde bylo totiž záměrem zjistit počet osob, které navštívili tyto památky. Aby bylo zahrnuto i časové hledisko, byla práce soustředěna na data o návštěvnosti těchto památek za posledních 5 let, kdy se pro každý rok jednotlivě rozebírala jejich návštěvnost. Z údajů byla následně vytvořena průměrná návštěvnost a suma značící celkovou návštěvnost hmotných objektů UNESCO u nás. Údaje o návštěvnosti byly získány od osob nejpopověřenějších, kteří jsou jejich součástí a jsou s nimi každodenně v kontaktu. Dotazy byly zasílány zmíněným osobám prostřednictvím emailové pošty, které mi byly následně zodpovězeny stejným způsobem. Bohužel i tyto erudované osoby nebyly schopné zajistit v případě veřejných památek přesné údaje, a tak mi byly poslány pouze orientační data.

Dále byla u vybraných památek UNESCO v Třebíči, Olomouci a Lednicko-valtickém areálu provedena analýza spokojenosti návštěvníků na těchto místech. Nejdůležitější součástí každé analýzy je kvalitní sběr dat z terénu. Proto byl vypracován dotazník se sedmi otázkami, který byl předkládán 20 různým turistům na každém z těchto pokladů českého dědictví v období 5. - 7. dubna 2013. Na základě jejich odpovědí byly vyvozeny patřičné závěry.

5.2. Celková návštěvnost českých hmotných památek UNESCO (2008-2012)

Česká republika má i přes svoji rozlohu mnoho památek zapsaných na Seznamu světového dědictví UNESCO, které lákají návštěvníky nejenom z tuzemska, ale i z celého světa. Na našem území se nachází celkem 12 hmotných památek UNESCO a u každé z těchto památek se evidují údaje o počtu návštěvnosti. Tyto údaje mi byly poskytnuty elektronickou formou po dotazu na příslušné správce těchto památek, případně od pracovníků informačního centra v dané lokalitě. Díky spolupráci a ochotě těchto lidí byla vytvořena pro lepší přehlednost z poskytnutých dat za posledních 5 let tabulka o počtu návštěvníků dané památky UNESCO (Tab. 5.1). Díky těmto datům, přehledně seřazených ve výsledné tabulce, vznikl postupným sčítáním návštěvností všech těchto památek v jednotlivých sledovaných letech údaj o celkové návštěvnosti všech památek UNESCO nacházejících se na našem území v daném roce po celé sledované období.

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Lokalita					
Brno – Vila Tugendhat	18 987	20 699	0	0	39 821
Český Krumlov – Státní hrad a zámek	338 305	311 230	292 684	323 496	313 376
Holašovice	16 632	16 592	16 327	16 299	11 914
Kroměříž – Arcibiskupský zámek	116 588	114 738	117 387	125 124	130 499
Kutná Hora – součet	231 540	222 777	247 551	314 289	353 837
→ Chrám sv. Barbory	210 992	187 212	198 066	243 925	277 177
→ Kostel Nanebevzetí v Sedlci	20 548	35 565	49 485	70 364	76 660
Lednicko-valtický areál – součet	383 101	389 131	369 599	348 415	355 099
→ Zámek Lednice	331 013	340 714	325 379	304 724	312 691
→ Zámek Valtice	52 088	48 417	44 220	43 691	42 408
Litomyšl – Zámek Litomyšl	32 964	36 032	29 854	36 416	26 076
Olomouc – Sloup Nejsvětější Trojice	130 492	145 406	169 553	181 071	195 685
Praha – Pražský hrad	1342246	1212920	1123847	1430023	1623000
Telč – Státní zámek	60 074	63 124	75 000	65 391	66 000
Třebíč – součet	30 447	35 737	30 687	41 199	56 202
→ Bazilika sv. Prokopa	15 145	15 715	12 208	13 621	22 999
→ Zadní synagoga	15 302	20 022	18 479	27 578	33 203
Žďár n. S. – Kostel na Zelené hoře	22 505	22 989	23 236	23 646	27 267
Celkem Σ	2723881	2591375	2495725	2905369	3198776

Tab. 5.1. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v jednotlivých letech

Zdroj: Vlastní výzkum

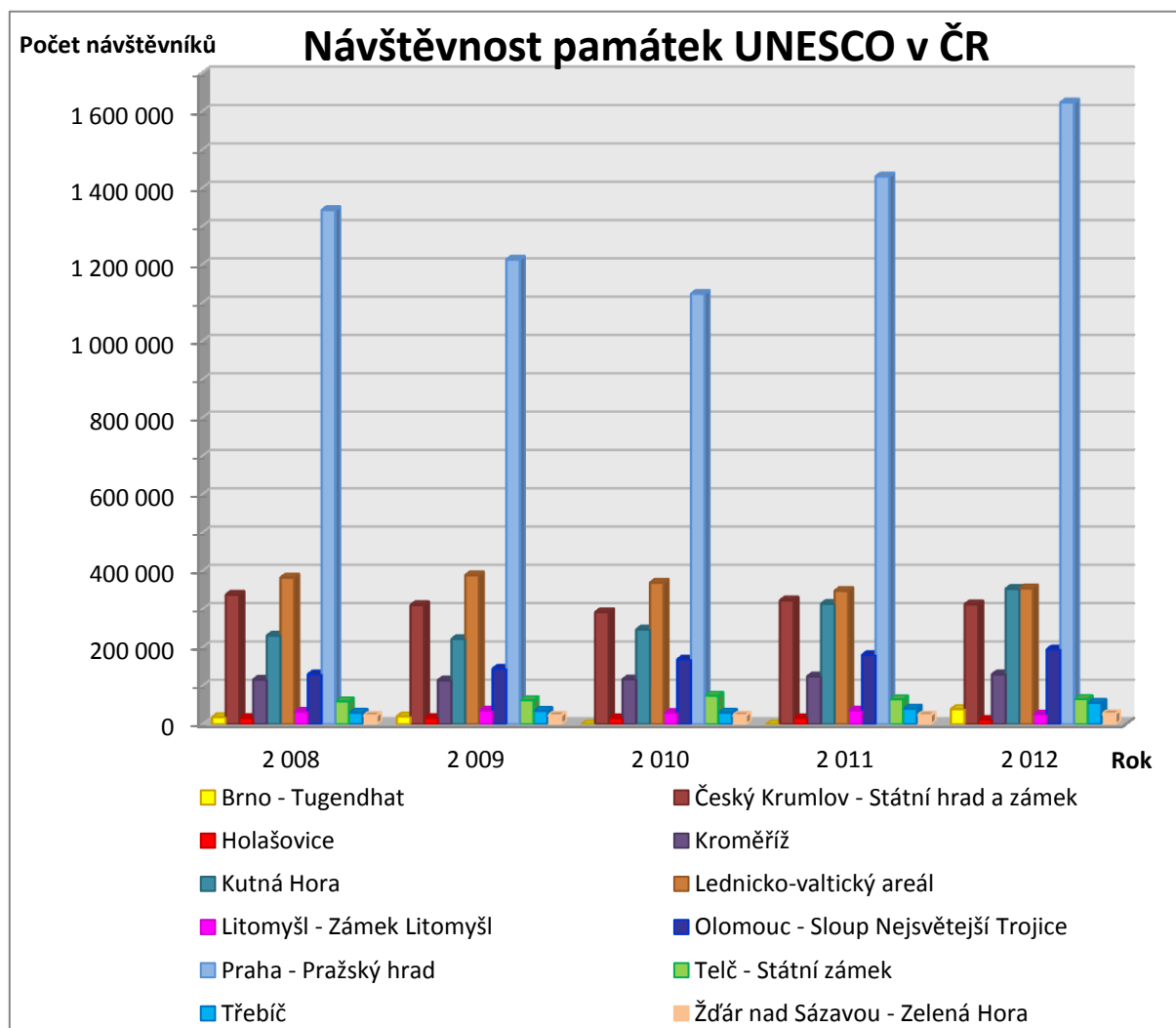
I když jsou v tabulce zaznamenána přesná data poskytnutá zodpovědnými osobami, nelze se i v takovém případě vyhnout nepřesnostem. Tyto nedostatky vznikají v důsledku samotných památek UNESCO týkající se jejich polohy a povahy. Obtížněji se zjistí přesný počet návštěvníků objektu na otevřeném prostranství než v uzavřeném zámku, kde je nutné zakoupení vstupenky. Proto u veřejných památek jako je sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci nebo u vesnické rezervace v Holašovicích, jsou údaje orientační vznikající na základě vyhodnocení turistických informačních center působících v blízkosti těchto památek.

Další problém vznikl u památek pokrývajících rozsáhlé území s mnoha objekty, což se týká historických center Prahy, Telče či Českého Krumlova nebo i v případě Kutné Hory. Ne všude v těchto objektech vedou záznamy o návštěvnosti a i zde je mnoho památek nacházejících se na veřejném prostranství, kvůli čemuž je přesný údaj o návštěvnosti prakticky nezjistitelný. Příkladem můžou být údaje o návštěvnosti poslané z Pražského hradu. Jelikož se jedná o největší hradní komplex na světě, na kterém se nachází mnoho objektů, počet průchozích návštěvníků je prakticky nemožný zjistit, protože by se návštěvníci museli sčítat u každého vchodu do komplexu. Proto mi byly poslány údaje o návštěvnosti z placených okruhů, kde se čísla pohybovala v řádech jednoho milionu návštěvníků za rok. Kromě těchto údajů mi byly stejnou osobou poslány také údaje o odhadované návštěvnosti všech průchozích návštěvníků, vycházející z průzkumů podílu platících turistů a jeho převedení na celý rok. Tyto údaje o návštěvnosti se pohybovaly nad hranicí 5 milionů turistů za rok, což činí mnohonásobný rozdíl oproti zaznamenaným údajům o platících návštěvnících. Proto byly v práci raději využity přesné údaje z jednotlivých objektů.

Problémem u rozlehlejších památek UNESCO v České republice je, že těchto objektů se na takovém území nachází ve větším počtu, a proto je problematické z více různými údaji vytvořit jednotný výsledek o celkové návštěvnosti takovéto památky v dané lokalitě. Je tedy důležité vyřešit otázku, jakým způsobem různé údaje převést do podoby nejvíce odpovídající skutečnosti. Logicky by se nabízel způsob sestavení takového údaje vyjádřením průměru z jednotlivých objektů, což ovšem vzhledem k velkým rozdílům návštěvnosti jednotlivých objektů nelze. Proto pro větší vypovídající hodnotu byl u památek UNESCO s více údaji týkajícími se jednotlivých objektů spadajících do této lokality vytvořen jejich součet, který lépe odpovídá skutečné návštěvnosti památky.

V tabulce lze také nalézt v případě vily Tugendhat v Brně roční počet návštěvnosti ve dvou letech rovnající se nule, čímž je památka znehodnocena v porovnávání s ostatními památkami UNESCO. Tato odchylka byla způsobena nákladnou rekonstrukcí probíhající v letech 2010 až do začátku roku 2012, kdy byla veřejnosti nepřístupná.

Tabulka je vhodná pro přehledné uspořádání všech dat, kde lze snadno vyhledat ať už samostatné nebo skupinové údaje o jednotlivých památkách UNESCO. Ovšem pro lepší názornost a představu slouží jako nejlepší nástroj sestavený graf. Na základě údajů z tabulky obsahující data o návštěvnosti jednotlivých hmotných památek UNESCO na našem území byl podobný graf vytvořen. Princip jeho sestavení spočíval v zaznamenání časového vývoje pomocí jednotlivých let na osu x a následné nanášení údajů o návštěvnosti na osu y. Jednotlivé památky UNESCO se mezi sebou odlišují barvou výsledného sloupce.

Graf 5.1. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO za posledních 5 let Zdroj: Vlastní výzkum

Po prohlídnutí grafu a jeho srovnání s původní tabulkou, ze které byl graf vytvořen, lze zjistit, že se v grafu nenacházejí všechny údaje z tabulky. Tato skutečnost je způsobená tím, že u některých rozsáhlých památkových lokalit UNESCO tvořenými více objekty s různými údaji o jejich návštěvnosti, jsem vytvořil na základě těchto dat průměrnou hodnotu, která by nejlépe odpovídala celkové návštěvnosti dané lokality.

Pozorným pohledem do tabulky nebo i do grafu lze zjistit několik zajímavých skutečností. U některých památek UNESCO se během jednotlivých let roční návštěvnost střídavě zvyšuje či naopak snižuje, ale jsou tu i také památky, kde tato návštěvnost permanentně roste či naopak klesá.

Každým rokem neustále se zvyšující návštěvnost zaznamenáváme u Olomouce, která turisty láká sloupem Nejsvětější Trojice, a také u poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou. Rozdíl v návštěvnosti mezi začátkem sledovaného období čili rokem 2008 a koncem tohoto období v roce 2012, činí nárůst o 65 193 osob v případě Olomouce, resp. 4 762 osob v případě Žďáru nad Sázavou. To svědčí o správném využívání propagace a spokojenosti návštěvníků, kteří tak mohou doporučovat památku dál svým známým. U památek v Telči, Kroměříži, Třebíči a Kutné Hoře je roční návštěvnost kromě jednoho roku každým rokem taktéž vyšší, což je výsledkem správného působení propagace.

Třeba v Třebíči se účastní celé řady veletrhů cestovního ruchu a to jak v České republice (Brno, Praha, Ostrava, České Budějovice), tak v zahraničí (Vídeň, Bratislava). Formou článků a upoutávek o památkách či v podobě připravovaných akcí se město prezentovalo například v turistických magazínech TIM či KAM. A vyšší návštěvnost také v Třebíči pravděpodobně přinesla celá řada zajímavých akcí v rámci Třebíčského kulturního léta 2012, která sdružuje letní festivaly s často i židovskou tematikou. V podobném duchu se snaží dbát na propagaci i u ostatních památek UNESCO, díky čemuž se nelze divit, že se roční návštěvnost neustále zvyšuje. Ovšem zejména v rámci poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře platí, že celková roční návštěvnost patří, co se týče pořadí jednotlivých památek, spíše k těm celkově méně početným.

I přes tuto skutečnost je z hlediska návštěvnosti zaznamenáván pokrok kupředu, což se rozhodně říct nedá o návštěvnosti vesnické rezervace v Holašovicích. Zde naopak každým rokem návštěvnost postupným tempem klesá. Sledovaný pětiletý rozdíl v roční návštěvnosti činí 4 718 osob oproti začátku zkoumání, což se nemusí zdát jako nějaký závratný údaj, ale jelikož je roční návštěvnost v Holašovicích svojí průměrnou návštěvností taktéž nejnižší ze všech našich památek UNESCO, má tento údaj znatelný vysokou vypovídající hodnotu. Tato nízká návštěvnost může být způsobená špatnou dostupností Holašovic, ve kterých se nenachází železniční stanice nutná pro železniční dopravu. Ani samotné Holašovice nejsou oproti jiným památkám nacházejících se ve větších městech tak známé jak by si zasloužily. Jelikož se ale jedná o veřejnou památku, je pravděpodobné, že návštěvnost bude zkreslená a tím pádem také vyšší. Do statistiky návštěvnosti třeba nejsou započítáni účastníci Selských slavností, jejichž návštěvnost odhadem neklesá pod 13 tisíc návštěvníků.

Z hlediska roční návštěvnosti mají i přesto, že se tady návštěvnost každým rokem nezvyšuje, jako první čtyři v pořadí výsadní postavení památky UNESCO z Kutné Hory, Českého Krumlova, Lednicko-valtického areálu a zejména z Prahy. Jen u těchto památek celková návštěvnost za sledované pětileté období dosáhla na hranici přesahující milion návštěvníků. Tato celková návštěvnost vznikala součtem jednotlivých ročních návštěvností za období mezi rokem 2008 až do roku 2012. Tyto údaje jsou přehledně uspořádány v následující tabulce společně se zaokrouhlenou průměrnou návštěvností, která vznikala právě na základě celkové návštěvnosti jako výsledek aritmetického průměru jejího podílu a počtem let, po kterých byly údaje zjišťovány čili pěti s výjimkou Brna, kde bylo dělitelem číslo tři.

Památka UNESCO	Celková návštěvnost (Σ)	Průměrná návštěvnost ()
Brno	79 507	26 502
Český Krumlov	1 579 091	315 818
Holašovice	77 764	15 553
Kroměříž	604 336	120 867
Kutná Hora	1 369 994	273 999
Lednice-valtický areál	1 845 345	369 069
Litomyšl	161 342	32 268
Olomouc	822 207	164 441
Praha	6 732 036	1 346 407
Telč	329 589	65 918
Třebíč	194 272	38 854
Žďár nad Sázavou	119 643	23 929

Tab. 5.2. Celkové a průměrné návštěvnosti jednotlivých českých památek UNESCO Zdroj: Vlastní výzkum

Z dlouhodobého hlediska má dominantní postavení Praha, i když jsou zde jenom započítávány údaje o návštěvnosti z placených okruhů Pražského hradu, který je pouze jednou z částí Prahy patřící do historického centra zapsaného do Seznamu světového dědictví. Celková návštěvnost se tady vyšplhala na republikově nedostižných 6 732 036 turistů, kdy se svojí průměrnou návštěvou 1 346 407 návštěvníků převyšuje skoro čtyřnásobně na druhém místě umístěný Lednicko-valtický areál. Tato skutečnost patrně souvisí s proslulostí Prahy, která je považována za jedno z nejkrásnějších evropských měst a díky tomu navštěvují naše hlavní město turisti z celého světa. Druhé místo v návštěvnosti dosáhl za sledovaný pětiletý úsek Lednicko-valtický areál, kde se celková návštěvnost dostala na hodnotu 1 845 345 návštěvníků a průměrná návštěvnost na 369 069 návštěvníků. Zajímavostí je, že zatímco lednický areál návštěvnost střídavě ročně zvyšuje a snižuje, tak u valtického areálu je každým rokem zaznamenána sestupná tendence návštěvnosti, i když se celkově návštěvnost v roce 2012 zvýšila. Jako třetí s průměrnou návštěvností 315 818 osob skončil Český Krumlov, kde

se celková návštěvnost dostala na hodnotu 1 579 091 návštěvníků. Čtvrtá skončila Kutná Hora s průměrnou návštěvností 273 999 turistů a celkovou návštěvností dosahující 1 369 994 návštěvníků za sledované pětileté období. Se zvyšující se každoroční návštěvností se dostala již zmíněná Olomouc s průměrnou návštěvností 164 441 osob a celkovou návštěvností 822 207 osob na stále slušné páté místo. Šestý v pořadí, co se týče průměrné návštěvnosti, skončila Kroměříž, kde se vyšplhala tato návštěvnost na hodnotu 120 867 návštěvníků při celkové návštěvnosti 604 336 turistů. Telč, reprezentovaný zdejším zámekem, se s průměrnou návštěvností 65 918 návštěvníků a celkovými 329 589 návštěvníky umístil na sedmém místě. Osmá v celkovém pořadí daném průměrnou návštěvností za sledované pětileté období skončila Třebíč s průměrnou hodnotou 38 854 turistů a celkovou návštěvností 194 272 osob. Na další deváté pozici se dostala s průměrnou návštěvností 32 268 návštěvníků Litomyšl, kde se celková návštěvnost za 5 let vyšplhala na 161 342 osob. Desátou pozici obsadilo z hlediska průměrné návštěvnosti Brno, i když zde průměrná hodnota 26 502 turistů vznikala kvůli dvouroční rekonstrukci vily Tugendhat jiným způsobem než u ostatních památek, kdy by celková návštěvnost 79 507 osob s vypočtenou průměrnou návštěvností pouhých 15 901 osob danou pětiletým obdobím odpovídala celkové předposlední jedenácté pozici. Proto pro lepší vypovídající hodnotu jsem zvolil jako dělitel číslo tři, kdy jsem bral ohled na proběhnutou rekonstrukci a nebral jsem v potaz tyto dva roky ve srovnání s celkovým pětiletým obdobím. Jako další díky tomu skončil na jedenácté pozici Žďár nad Sázavou s údaji z poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, kde průměrná návštěvnost dosáhla hodnoty 23 929 turistů a celkově památku navštívilo za 5 let 119 643 osob. Na posledním dvanáctém místě se s průměrnou návštěvností 15 553 návštěvníků umístily Holašovice, do kterých zavítalo mezi roky 2008 až 2012 pouhých 77 764 osob.

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Celková návštěvnost	2 723 881	2 591 375	2 495 725	2 905 369	3 198 776

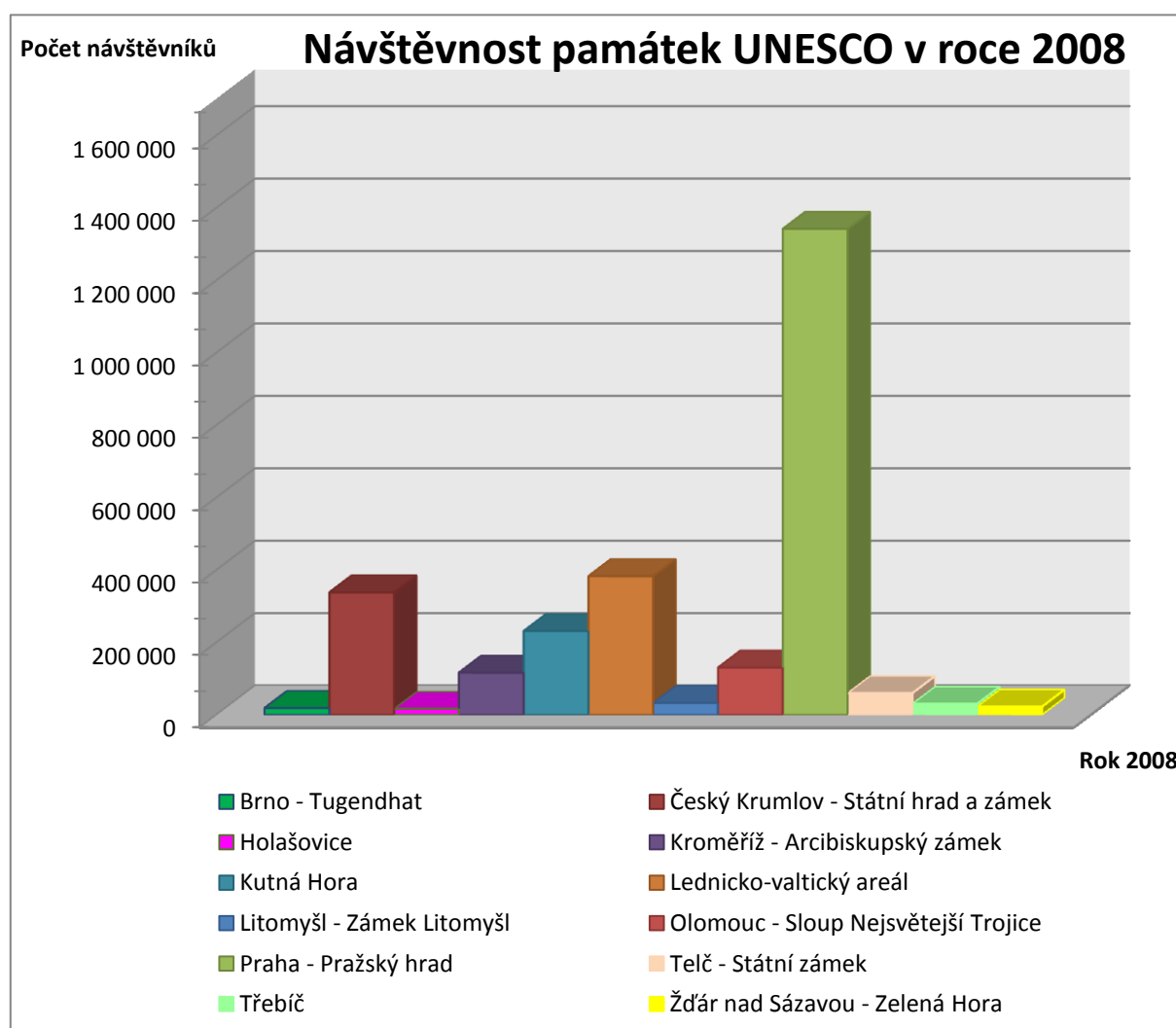
Tab. 5.3. Celková návštěvnost hmotných památek UNESCO v ČR v jednotlivých letech Zdroj: Vlastní výzkum

V roce 2008 dosáhla celková návštěvnost všech památek UNESCO na našem území dohromady 2 723 881 návštěvníků, což je třetí nejvyšší údaj za sledované pětileté období. Díky světové finanční krizi z konce roku 2008, která se jistým způsobem projevila v dalších letech poklesem návštěvnosti na 2 591 375 osob za rok 2009 a 2 495 725 osobami za rok 2010, což jsou nejnižší návštěvnosti v průběhu zkoumaných pěti let. Rok 2011 znamenal razantní zvýšení celkové návštěvnosti na 2 905 369 návštěvníků, značící druhý nejvyšší počet návštěvníků. Celková nejvyšší návštěvnost 3 198 776 osob byla zaznamenána v roce 2012.

5.3. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v jednotlivých letech

5.3.1. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2008

Nejvýraznější postavení v roce 2008 z hlediska návštěvnosti hmotných památek UNESCO nacházejících se na našem území představuje údaj 1 342 246 turistů vztahující se na návštěvnost Pražského hradu. Tato informace se týká ovšem jenom části Prahy patřící do jejího historického centra zapsaného na Seznam světového dědictví a tak lze předpokládat výrazně vyšší roční návštěvu. Na druhém místě se umístil Lednicko-valtický areál s celkovým počtem návštěvníků 383 101 turistů, který vznikl součtem návštěvníků lednického a valtického areálu. Jako třetí se umístil Český Krumlov s nejvyšší roční návštěvou Státního hradu a zámku za posledních 5 let s 338 305 návštěvníky. I zde je možné ze stejného důvodu jako u Prahy předpokládat, že celková návštěva památek UNESCO v České Krumlově bude vyšší. Nejbližší konkurent druhého Lednicko-valtického areálu tak zaostává o 44 796 turistů.

Graf 5.2. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2008

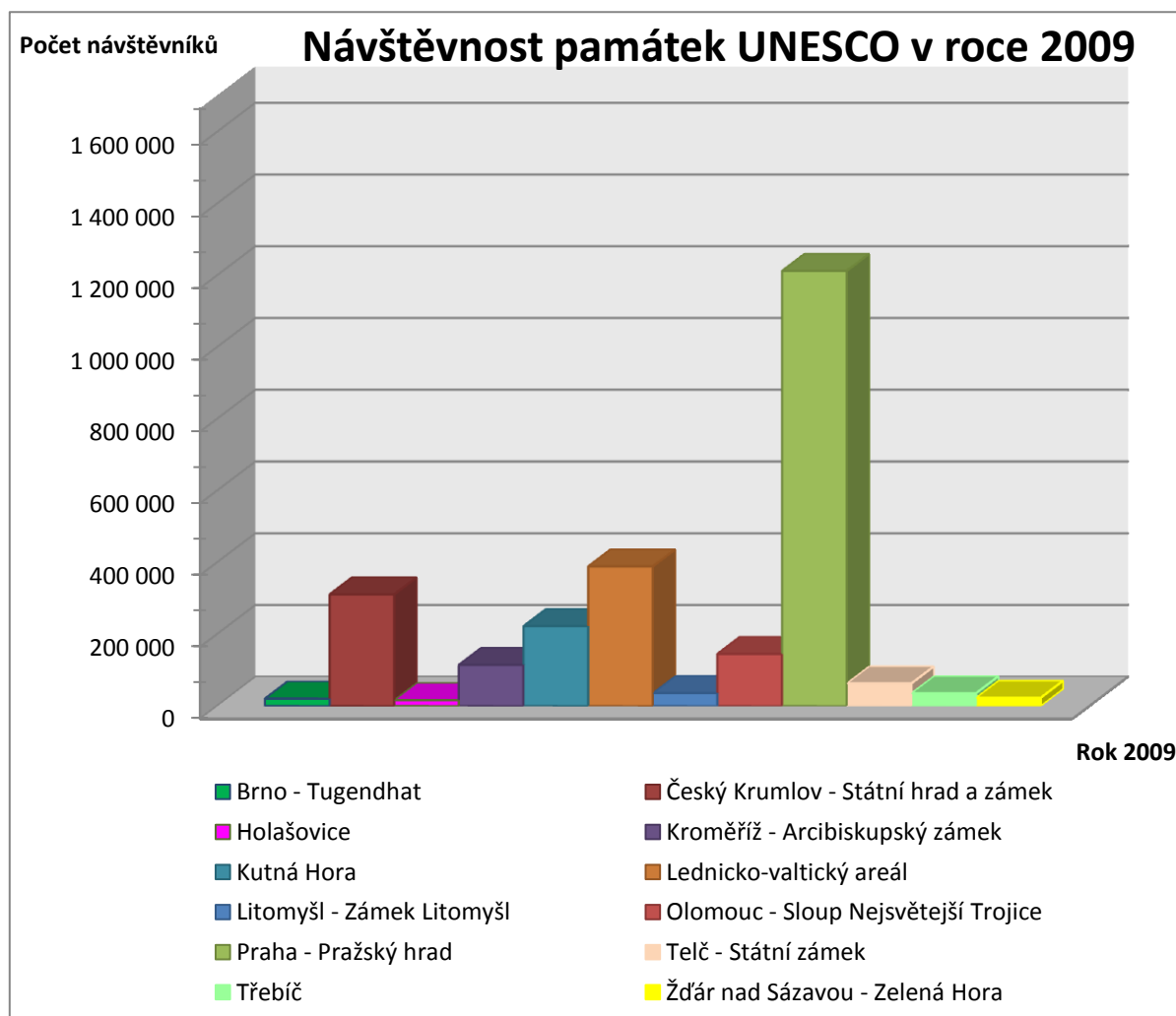
Zdroj: Vlastní výzkum

Na celkovém čtvrtém místě se umístila Kutná Hora s údajem 231 540 návštěvníků za rok. Tento údaj se skládá ze součtu údajů o roční návštěvnosti chrámu sv. Barbory a kostela Nanebevzetí Panny Marie a svatého Jana Křtitele v Sedlci. Páté místo s ročním počtem 130 492 návštěvníků obsadila Olomouc se svým sloupem Nejsvětější Trojice a jedná se za sledované pětileté období vůbec o nejnižší návštěvnost této olomoucké chlouby. Údaj však může být značně zkreslený, protože se jedná o veřejné místo. Jako další, v pořadí už šestou památkou UNESCO z hlediska její návštěvnosti, se stala Kroměříž se svým zámek a přilehlými zahradami. Arcibiskupský zámek s areálem navštívilo celkově 116 588 turistů. Sedmé místo obsadila Telč s údajem o návštěvnosti 60 074 turistů ze zdejšího Státního zámku. Během sledovaných pěti let se jedná o nejnižší roční návštěvnost zámku v Telči. Zámek je ovšem pouze jednou z částí historického centra Telče zapsaného na Seznam světového dědictví UNESCO, a tak lze předpokládat, že konečná návštěvnost bude vyšší. U dalších památek jsou z hlediska jejich návštěvnosti minimální rozdíly. Rozdíl mezi osmou Litomyšlí s celkovým počtem 32 964 návštěvníků za rok a devátou Třebíčí, kterou v roce 2008 navštívilo 30 447 turistů, byl pouhých 2 517 návštěvníků. V případě Třebíče se ovšem během sledovaného pětiletého období jedná o nejnižší návštěvu. Nelze se zde ovšem vyhnout nepřesnostem, protože na rozdíl od zámku v Litomyšli, se trebičské památky UNESCO rozprostírají na větší ploše zahrnující více objektů, často i veřejně přístupných. Desáté místo obsadil poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře s roční návštěvností 22 505 turistů a podobně jako u předchozí památky jde o nejnižší roční údaj o návštěvnosti za posledních 5 let. Nepatrný rozdíl existuje, co se týče jejich návštěvnosti také mezi předposlední jedenáctou vilou Tugendhat nacházející se v Brně a posledními dvanáctými Holašovicemi. Vilu Tugendhat ročně navštívilo 18 987 turistů oproti Holašovicím, které v roce 2008 navštívilo 16 632 turistů, což činí rozdíl mezi těmito památkami o 2 355 návštěvníků. Pokud u brněnské vily Tugendhat nepočítáme roky 2010 a 2011, kdy zde probíhala rozsáhlá rekonstrukce, jedná se během sledovaného pětiletého období o nejnižší roční návštěvu této památky UNESCO. Naproti tomu údaj o roční návštěvnosti Holašovic je sice za stejnou dobu sledování nejvyšší, ale i přes tuto skutečnost se jedná o nejméně navštěvovanou památku UNESCO u nás.

5.3.2. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2009

V následujícím roce 2009 zůstalo pořadí památek, co se týče jejich roční návštěvnosti ve stejném rozložení. S předstihem skončila na prvním místě Praha s Pražským hradem, i když celkový počet návštěvníků poklesl o 129 326 turistů, jedná se v českých podmínkách

stále o nejvyšší návštěvnost s 1 212 920 návštěvníky za rok. Na druhém místě se umístil Lednicko-valtický areál, který svou roční návštěvnost naopak zvýšil na 389 131 turistů, což znamená, že se jedná o nejvyšší hodnotu návštěvnosti zde zaznamenanou během sledovaného pětiletého období. Třetí místo obsadil podobně jako v roce 2008 Statní hrad a zámek v Českém Krumlově, i když se jeho roční návštěvnost snížila na 311 230 turistů. Čtvrtou pozici v celkové návštěvnosti si s přehledem udržela také Kutná Hora a to i přes skutečnost, že s údajem 222 777 návštěvníků za rok se jedná o nejmenší hodnotu za sledované pětileté období.

Graf 5.3. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2009

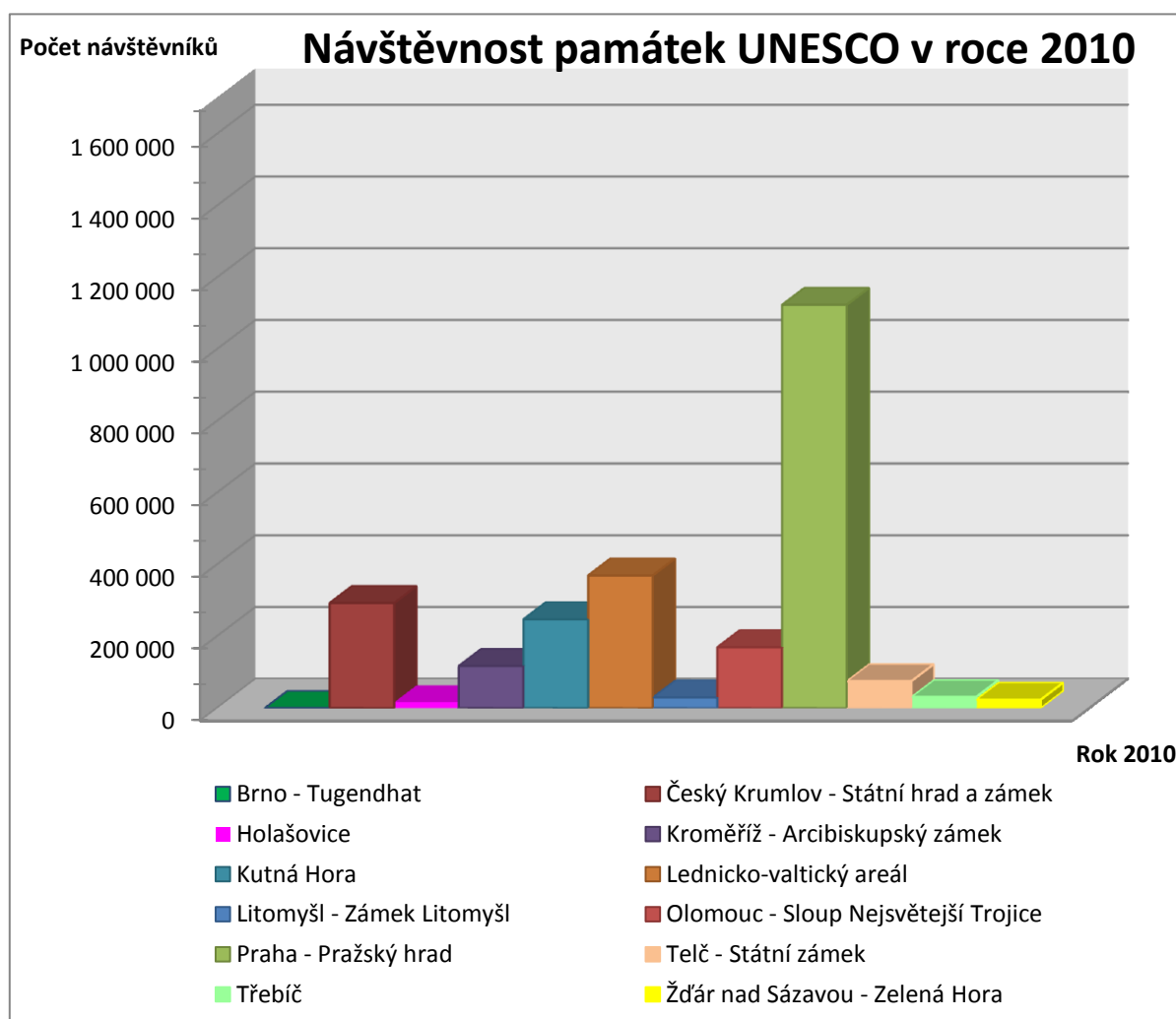
Zdroj: Vlastní výzkum

Jako pátá skončila Olomouc, která oproti roku 2008 zvýšila svoji návštěvnost na 145 406 návštěvníků za rok. Naopak v případě v pořadí šesté Kroměříže, údaj o roční návštěvnosti 114 738 turistů, znamená nejnižší návštěvnost za sledované období. Celkově sedmá v pořadí skončila Telč se svým zámekem, kdy se zvýšila jeho roční návštěvnost o 3 050 návštěvníků na 63 124 turistů. Mezi osmou Litomyšl s roční návštěvností 36 032 a devátou Třebíčí se 35 737 turisty za rok, je oproti roku 2008 ještě menší rozdíl činící 295 návštěvníků. Desátou pozici uzavírá opětovně kostel na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou, který svou návštěvnost

nepatrně zvýšil na 22 989 návštěvníků za rok. Zvýšil se také rozdíl mezi jedenáctou brněnskou vilou Tugendhat, kde roční návštěvnost vzrostla na 20 699 turistů, a posledními dvanáctými Holašovicemi s poklesem návštěvnosti na hodnotu 16 592 turistů za rok, kdy tento rozdíl vzrostl o 4 017 návštěvníků.

5.3.3. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2010

Rok 2010 znamenal z hlediska roční návštěvnosti památek UNESCO na našem území pár změn v jejich celkovém pořadí. Na prvním místě ovšem nadále zůstává i přes nejmenší zaznamenanou hodnotu návštěvnosti během sledovaného pětiletého období Praha s údajem z Pražského hradu s celkovým počtem návštěvníků 1 123 847 osob. Roční pokles v návštěvnosti oproti dvěma předchozím rokům zaznamenal na druhém místě umístěný Lednicko-valtický areál s 369 599 návštěvníky. Se svojí nejnižší roční návštěvností činící 292 684 návštěvníků Státního hradu a zámku se jako třetí v pořadí umístil Český Krumlov.

Graf 5.4. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2010

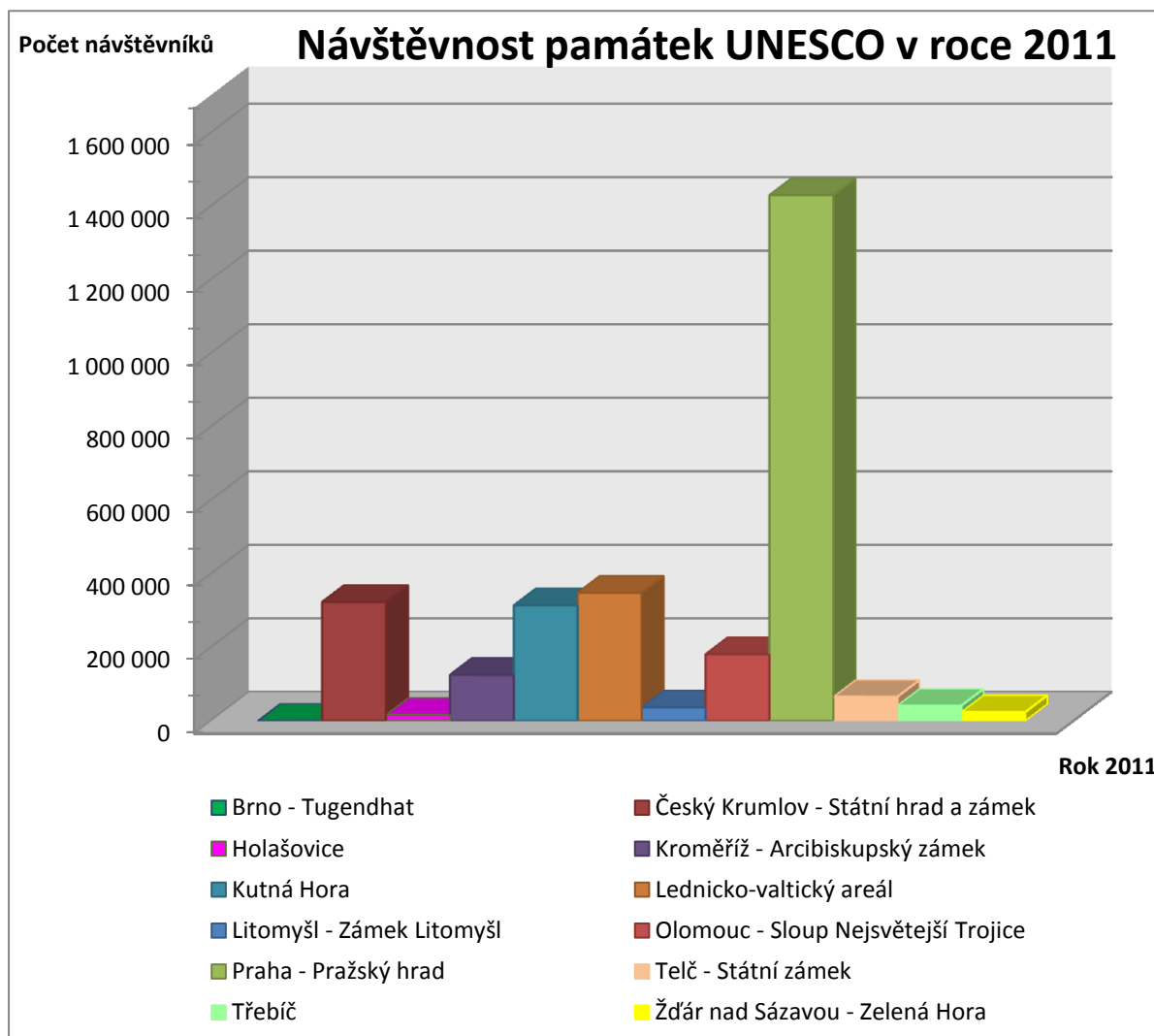
Zdroj: Vlastní výzkum

Tento fakt znamenal, že se čtvrtá Kutná Hora při zvýšení její roční návštěvnosti na 247 551 turistů za rok razantně přiblížila třetímu Českému Krumlovu, kdy byl rozdíl mezi nimi o 45 133 osob. Páté místo si udržel sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci, kde se roční návštěvnost opět zvýšila na celkových 169 553 návštěvníků. Svou návštěvnost také oproti roku 2009 zvýšila na šestém místě Kroměříž se svojí roční návštěvností 117 387 osob. Úspěch v roce 2010 zaznamenal také sedmý zámek v Telči, kdy ho také oproti roku 2009 navštívilo o 11 876 více turistů a roční údaj 75 000 návštěvníků tak znamená nejvyšší hodnotu za sledované pětileté období. První změna v pořadí se projevila u osmé Třebíče, i přes snížení roční návštěvnosti o 5 050 osob na 30 687 turistů. Toto prohození pozic mezi osmou Třebíčí a devátou Litomyšlí, mezi nimiž byl rozdíl o pouhých 833 návštěvníků, byl způsoben nejnižší roční návštěvností zámku v Litomyšli za sledované pětileté období, kdy oproti roku 2009 ubylo 6 178 návštěvníků na hodnotu činící 29 854 platících turistů za rok 2010. Jako další v celkovém pořadí na desátém místě skončil opětovně Žďár nad Sázavou s poutním kostelem sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, kde se roční návštěvnost zvýšila na 23 236 turistů. Také na jedenácté pozici došlo ke změně, kdy se na ní posunuly Holašovice, které ovšem zase měly sníženou návštěvnost oproti předchozímu roku tentokrát na 16 327 osob za rok, ale díky rekonstrukci vily Tugendhat v Brně, kdy byla po celý rok nepřístupná veřejnosti, mohlo k této změně v pořadí dojít.

5.3.4. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2011

Z dalšího roku 2011 se mohou vyvodit stejné výsledky v oblasti roční návštěvnosti z hlediska pořadí jednotlivých památek UNESCO, ale samozřejmě je zde odlišnost v jednotlivých údajích oproti roku 2010. Dominantní postavení má na prvním místě neohrožená Praha s Pražským hradem, kde se roční návštěvnost zvýšila o 306 176 turistů na úctyhodných 1 430 023 návštěvníků za rok. S velkým náskokem tak Praha skončila před tradičně druhým Lednicko-valtickým areálem, kde ovšem roční návštěvnost klesla na nejnižší sledovanou hodnotu za posledních 5 let na 348 415 turistů, kdy pokles oproti roku 2010 činil 21 184 osob. Třetí místo obsadil Státní hrad a zámek v Českém Krumlově, který se svojí návštěvností 323 496 turistů za rok sice konkuroval druhému Lednicko-valtickému areálu, kdy mezi nimi byl rozdíl o 24 919 osob, ale na druhou stranu ho dohnala čtvrtá Kutná Hora s rozdílem mezi nimi o 9 207 osob. V Kutné Hoře si totiž výrazným způsobem zvýšila návštěvnost na 314 289 turistů za rok, což činí rozdíl oproti roku 2010 o 66 738 návštěvníků. Páté místo si postupným zvyšováním roční návštěvnosti udržuje Olomouc, kde se návštěvnost za rok 2011 vyšplhala na hodnotu 181 071 turistů. Šesté místo si zajistila opět Kroměříž, která

si i díky nárůstu roční návštěvnosti oproti předchozímu roku o 7 737 osob na 125 124 návštěvníků zvýšila své postavení oproti sedmé Telči. Ta si naopak z hlediska roční návštěvnosti pohoršila, protože návštěvnost zdejšího zámku poklesla na 65 391 turistů za rok. V osmé Třebíči naopak díky ročnímu nárůstu návštěvnosti o 10 512 osob se celková návštěvnost zvýšila na 41 199 návštěvníků. Výrazné zlepšení vůči předchozímu roku zaznamenal také devátý zámek v Litomyšli s rozdílem čísel 6 562 turistů oproti roku 2010, kdy celkový údaj s 36 416 turisty znamená též nejúspěšnější rok za sledované pětileté období.

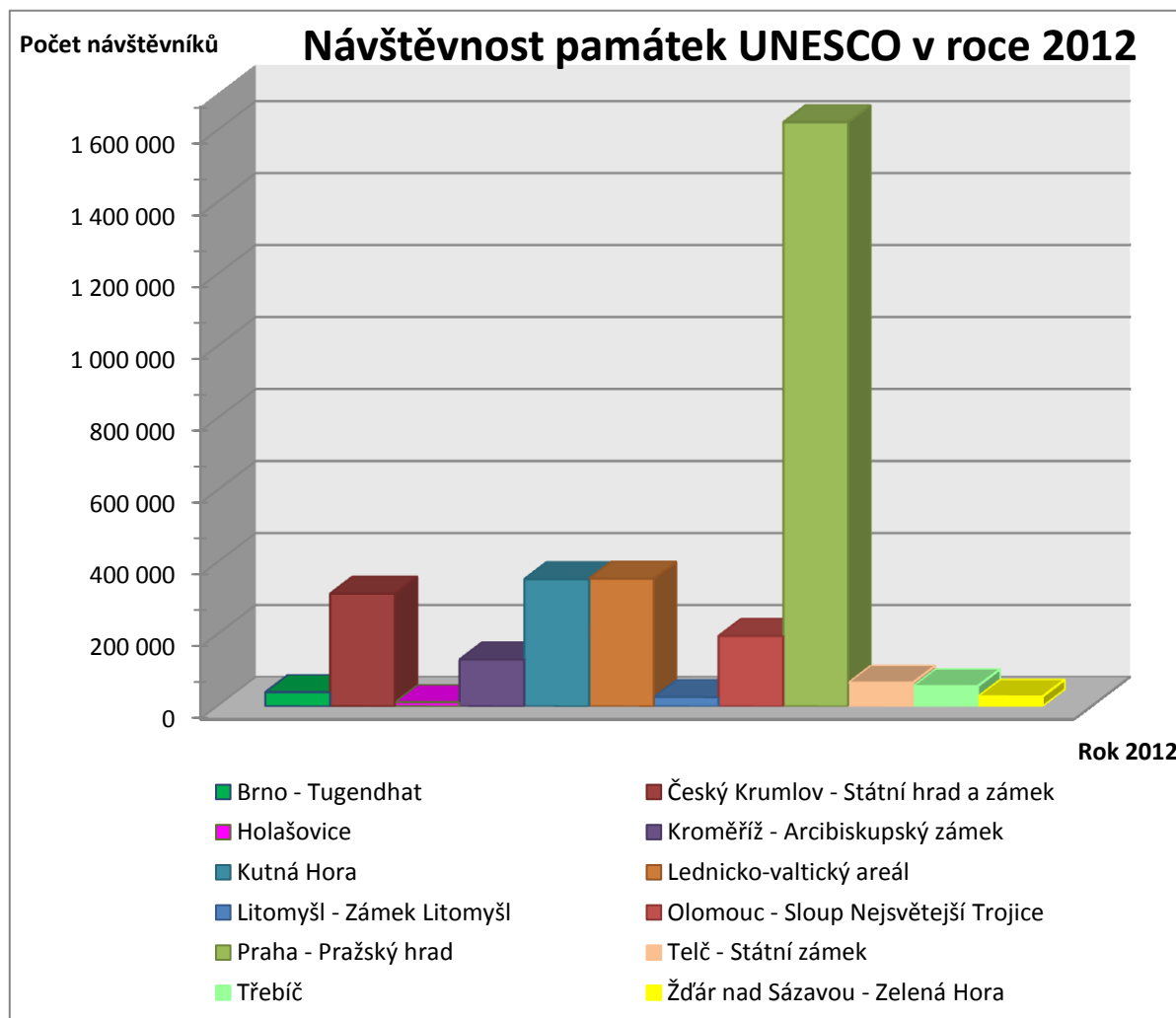
Graf 5.5. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2011

Zdroj: Vlastní výzkum

Standardní postavení si také drží desátý Žďár nad Sázavou, kdy kostel na Zelené hoře zaznamenal nárůst návštěvnosti na 23 646 turistů za rok. Na předposledním jedenáctém místě se opět s mírným poklesem roční návštěvnosti o 28 osob umístily s 16 299 návštěvníky Holašovice. Znehodnocující jsou opět údaje z brněnské vily Tugendhat, kde ještě v roce 2011 probíhala její nákladná rekonstrukce, kdy byl do vily přístup veřejnosti stále odepřen, a tak nemá oproti jiným památkám skutečnou vypovídající hodnotu.

5.3.5. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2012

V tomto roce došlo oproti předchozím sledovaným rokům z hlediska roční návštěvnosti jednotlivých památek UNESCO k nejvíce změnám a z tohoto důvodu byl vývoj roku 2012 ze všech roků nejdynamičtější. Na prvním místě se umístila opětovně tentokrát však z více jak čtyřnásobným předstihem Praha s údajem návštěvnosti z Pražského hradu, kdy se tato návštěvnost oproti předchozímu roku navýšila o 192 977 osob, což znamená celkově 1 623 000 návštěvníků za rok, a tak i nejvyšší zaznamenanou návštěvnost za posledních 5 let.

Graf 5.6. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2012

Zdroj: Vlastní výzkum

Na druhém místě se taktéž umístil Lednicko-valtický areál s 355 099 návštěvníky za uplynulý rok 2012, což znamená nárůst o 6 684 návštěvníků oproti předchozímu roku. Na třetí místo naopak poskočila Kutná Hora, kdy zvýšila svojí roční návštěvnost o 39 548 osob na celkovou hodnotu 353 837 turistů, což značí minimální rozdíl mezi ní a druhým Lednicko-valtickým areálem o pouhých 1 262 návštěvníků. Naopak na čtvrtou příčku klesl z důsledku poklesu roční návštěvnosti Státního hradu a zámku o 10 120 osob Český Krumlov, který se svou

návštěvností 313 376 turistů za rok ztrácí oproti třetí Kutné Hoře 40 461 návštěvníků. Jako další v pořadí na celkovém pátém místě se umístila tradičně Olomouc, která se svým každoročním zvyšováním roční návštěvnosti dosáhla na 195 685 turistů za rok 2012 a tím pádem dosáhla na nejvyšší hodnotu za sledované pětileté období. Nejvyšší roční návštěvnosti za stejné období si vydobyla také šestá Kroměříž, kde se návštěvnost areálu Arcibiskupského zámku a přilehlých zahrad zvýšila na 130 499 turistů. Sedmá skončila při nárůstu návštěvnosti na 66 000 osob za rok opětovně Telč, která tak během sledovaného pětiletého období nedosáhla ani lepšího ale ani horšího umístění. Osmá Třebíč zaznamenala zvýšení roční návštěvnosti oproti roku 2011 o celých 15 003 návštěvníků na hodnotu 56 202 turistů, což zároveň znamená nejvyšší roční návštěvnost za uplynulých analyzovaných 5 let. Oproti předchozím dvěma rokům, kdy byla brněnská vila Tugendhat v rekonstrukci, si Brno nejvíce povyskočilo v pořadí kupředu z hlediska počtu návštěvníků díky nejvyšší roční návštěvnosti za sledované pětileté období vyjádřené údajem 39 821 turistů tak na celkové deváté místo. Desáté místo si za taktéž nejvyšší roční návštěvnost za sledované pětileté období s celkovým počtem návštěvníků 27 267 za rok 2012 získal poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou. Podobně jako u páté Olomouce se i zde každým rokem postupně zvyšovala návštěvnost a v roce 2012 to bylo s rozdílem o 3 621 osob více než za předchozí rok, tak nejvýraznější rozdíl za sledované pětileté období. Minulý rok byl ovšem neúspěšný pro poslední dvě památky zapsané na Seznam světového dědictví UNESCO a to jak pro zámek v Litomyšli, tak i pro vesnickou rezervaci v Holašovicích. Zatímco jedenáctá Litomyšl si prošla poklesem roční návštěvnosti o 10 340 turistů na celkovou hodnotu 26 076 návštěvníků za rok, což značí nejhorší celkovou návštěvnost za sledované pětileté období. Tak i údaj o návštěvnosti z dvanáctých Holašovic se 11 914 turisty za uplynulý rok 2012, znamenal též nejnižší hodnotu, zaznamenanou během posledních pěti let, která vznikla jako důsledek neustálého ročního poklesu návštěvností v této jihočeské vesničce. Tento roční pokles byl ze všech poklesů nejvýraznější a číselně ho vyjadřuje úbytek v roční návštěvnosti oproti roku 2011 o celkové množství 4 385 turistů.

5.4. Vyhodnocení dotazníků u vybraných českých památek UNESCO

5.4.1. Celkové vyhodnocení dotazníků

Mezi 5. - 7. dubnem 2013 proběhl v Lednici, Olomouci a Třebíči v místech v blízkosti památek zapsaných do Seznamu světového dědictví výzkum v oblasti spokojenosti návštěvníků s úrovní tamějších památek UNESCO, který proběhl na základě vypracovaného

dotazníku (viz příloha č. 5). V každém z těchto míst bylo vyzpovídáno 20 respondentů. Z jejich odpovědí na předepsané otázky z dotazníku jsou vyvozeny přesné údaje o postoji jednotlivých respondentů vyjádřené jejich konkrétním číselným zastoupením na danou otázku, ale mnohdy i procentuálním vyjádřením. Procentuální výsledek vznikl jako podíl mezi počtem respondentů se stejnými odpovědi a celkovým počtem respondentů a je zaokrouhlen na 2 desetinná místa. Výsledky jsou vztaženy nejen k celkovému vyhodnocení z údajů ze všech zkoumaných památek UNESCO, ale zároveň také zvlášť pro každé z těchto míst.

Dotazník se skládal s následujícími sedmi otázkami, kdy 4 otázky byly uzavřené, další 2 polootevřené a jedna zcela otevřená:

1. Jaké je Vaše pohlaví?
2. Do jaké kategorie lidí byste se zařadil/a?
3. Navštívili jste zdejší památku UNESCO poprvé?
4. Jak na Vás zapůsobila památka UNESCO?
5. Chystáte se zdejší památku UNESCO doporučit svým známým?
6. Chystáte se zdejší památku UNESCO navštívit opět někdy v budoucnu?
7. Co by se podle Vás mělo změnit/zlepšit, aby zdejší památka UNESCO přilákala více návštěvníků?

Z výsledků celkově 60 vyplněných dotazníků vyplývá několik odvozených poznatků. Celkem bylo vyzpovídáno 34 mužů (56, 67 %) a 26 žen (43,33 %). Z hlediska struktury respondentů se jednalo o 9 důchodců (15 %), 5 samostatně cestujících osob (8,33 %), 15 osob (25 %) bylo na společné cestě s přítelem či příbuzným s výjimkou příslušníků blízkého rodinného kruhu, 8 studentů (13,33 %) a 23 manželů/manželek i s dětmi (38,34 %). Na základě odpovědí respondentů je zřejmé, že 90 % všech návštěvníků (tedy 54 osob z celkového počtu), kteří danou památku UNESCO na daném místě v daném čase navštívili (20 % tedy 12 dotázaných osob tyto památky navštívili i vícekrát), je s úrovní památek spokojena a jejich očekávání zcela naplnila. Díky tomu také 51 respondentů (85 %) by se ráda vrátila zpět na navštívené místo. 57 osob (95 %) by i přes některé nedostatky spojené s návštěvou dané památky UNESCO doporučili svým známým tu samou lokalitu navštívit. Na poslední jedinou otevřenou otázku neznalo 44 respondentů (73,33 %) odpověď a tudíž se k ní blíže nevyjadřovali. Otázka se týká případných změn, které by se měly provést pro zvýšení návštěvnosti jimi poznané památky UNESCO. Tyto odpovědi jsou u každé památky UNESCO různé, a i proto je třeba zmínit výsledek dotazníků u každé z těchto památek zvlášť.

5.4.2. Vyhodnocení dotazníků – Olomouc

Prvním zkoumaným místem, které bylo navštíveno v pátek 5. dubna 2013, bylo historické město Olomouc, kde byl 20 náhodným respondentům předložen vlastní dotazník na Horním náměstí v blízkosti sloupu Nejsvětější Trojice, který je zařazen na Seznam světového dědictví UNESCO.

Z odpovědí na první otázku je patrné, že v rámci vyplnění příslušných dotazníků bylo osloveno 15 mužů (75 % ze všech respondentů) a 5 žen (25 %).

Strukturu dotazovaných osob lze zjistit na základě jejich odpovědí na druhou otázku, kde si respondenti vybírali z předepsaných skupin tu, do které typově patří. Výsledkem je, že tyto odpovědi poskytli 3 důchodci (15 % z celkového zastoupení dotazovaných), 1 osoba samostatně cestující (5 %), 5 studentů (25 %), 7 rodičů mající děti (35 %) a 6 osob trávící společnou cestu s někým dalším, který není jeho rodič, bratr či sestra (30 %).

Podle odpovědí na třetí otázku vyplývá, že 1 dotázaná osoba (5 % z dotázaných) navštívila sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci třikrát, 5 dotázaných osob (25 %) dvakrát a zbylých 14 respondentů (70 %) navštívilo Olomouc vůbec poprvé.

Všem 20 respondentům (čili 100 %) se na základě odpovědí na čtvrtou otázku olomoucká chloubka natolik líbila, že k ní neměli žádné výhrady.

V návaznosti na předchozí otázku není žádným překvapením, že na pátou otázku týkající se doporučení jimi navštívené památky svým známým, odpovědělo všech 20 respondentů (100 % z dotázaných) „ANO“ na doporučení památky.

I když se dotazovaným osobám sloup Nejsvětější Trojice bezesporu líbil, podle odpovědí na šestou otázku vyplývá, že jeden z respondentů (5 % z celkového počtu) by zmíněnou památku vícrát nenavštívil.

Šestá otázka týkající se případných změn pro zvýšení návštěvnosti zdejší památky, byla pro dotazované nejsložitější. 16 respondentů (80 % ze všech) nebylo schopných na tuto otázku odpovědět s tím, že je nic nenapadá. 2 dotázaní (10 %) si myslí, že by se mohla návštěvnost zvýšit vyšší propagací této památky, jeden z respondentů (5 %) by rád zvýšil informovanost o této památce a další respondent (5 %) by uvítal kombinaci obou možností.

5.4.3. Vyhodnocení dotazníků – Lednicko-valtický areál

V sobotu 6. dubna 2013 se podařilo v Lednici poblíž zdejšího zámku nalézt dalších 20 respondentů pro účely získání potřebných informací vyplývajících z vyplnění vytvořených dotazníků.

V rámci odpovědí na první otázku jasně vyplývá, že v Lednici jsem oslovoval ve větší míře ženy v celkovém počtu 14 osob (70 %). Zbýlých 6 osob (30 %) bylo mužského pohlaví.

Ve druhé otázce se měli respondenti přiřadit do předepsaných vyčleněných skupin lidí. Z jejich odpovědí je zřetelné, že v rámci dotazníku byli osloveni 2 důchodci (10 %), dále 2 osoby cestující samostatně (10 %), 11 rodin (55 %), 5 osob, které byly na společné cestě s někým dalším (25 %). V rámci zmíněných dotazníků nebyl osloven ani jeden student (0 %).

3 osoby (15 % ze všech respondentů) navštívilo Lednicko-valtický areál podruhé. Ostatních 17 respondentů poznalo krásy tohoto areálu poprvé v životě (85 %).

Z odpovědí na čtvrtou otázku lze říci, že 16 dotázaných osob (80 %), který areál navštívilo, bylo s navštívenou lokalitou UNESCO maximálně spokojeno a neměly k ní žádné výhrady. 4 osoby (20 %) sice byly s navštívenými památkami UNESCO v daném místě spokojeny a jejich očekávání naplnily, ale výhrady měly k dostupnosti těchto míst, protože do Lednice se v dubnu dalo dostat jenom autobusy nikoliv vlakem, což rodinám ztížilo cestování.

I přes tuto skutečnost je z odpovědí na pátou otázku patrné, že celková spokojenost zvítězila nad všemi nedostatky, neboť hned 19 respondentů (95 %) by doporučilo svým známým.

Také zajímavá je informace, že 16 respondentů (80 %) by se rádo někdy vrátilo do Lednicko-valtického areálu a prohlédli si jeho krásy ještě jednou. Po zmíněných špatných zkušenostech s cestováním nejsou tyto 4 zpovídané osoby ochotny se sem znovu vrátit.

Na poslední otevřenou otázku neznalo odpověď 12 respondentů (60 %), kteří nevěděli jak zvýšit návštěvnost případnou změnou. 5 dotázaných (25 %) by zvýšilo tuto návštěvnost větší propagací Lednicko-valtického areálu, aby byly zvýrazněny její krásy. Další 2 dotázaní návštěvníci (10 %) si myslí, že by se návštěvnost zvýšila zlepšenou dostupností Lednic čili zvýšením dopravních spojů. Podle dalšího respondenta (5 %) by se mělo zafinancovat do areálu pro zlepšení jeho technického zázemí pro zvýšení atraktivity.

5.4.4. Vyhodnocení dotazníků – Třebíč

Pro získání posledních 20 respondentů byla v neděli 7. dubna 2013 navštívena Třebíč a v židovské čtvrti Zámostí patřící mezi položky zapsané na Seznam světového dědictví UNESCO byli žádáni o pomoc s dotazníkem kolemjdoucí návštěvníky, kteří obdivovali jedinečnost tohoto místa. Jenom díky ochotě lidí mohly být vytvořeny patřičné závěry z jejich odpovědí.

Na základě jejich odpovědí na první otázku je jasné, že na otázky odpovídalo dohromady 13 mužů (65 % ze všech dotazovaných) a 7 žen (35 %).

Na otázky odpovídali 4 důchodci (20 %), dále 2 osoby cestující samostatně (10 %), 3 studenti (15 %), 5 rodičů mající děti (25 %) a zbylé 4 osoby byly na společné cestě s někým dalším (20 %).

V drtivé většině 17 respondentů (85 %) bylo podle odpovědí na třetí otázku v Třebíči vůbec poprvé. Zbylé 3 dotázané osoby (15 %) navštívilo zdejší trebičské památky už podruhé.

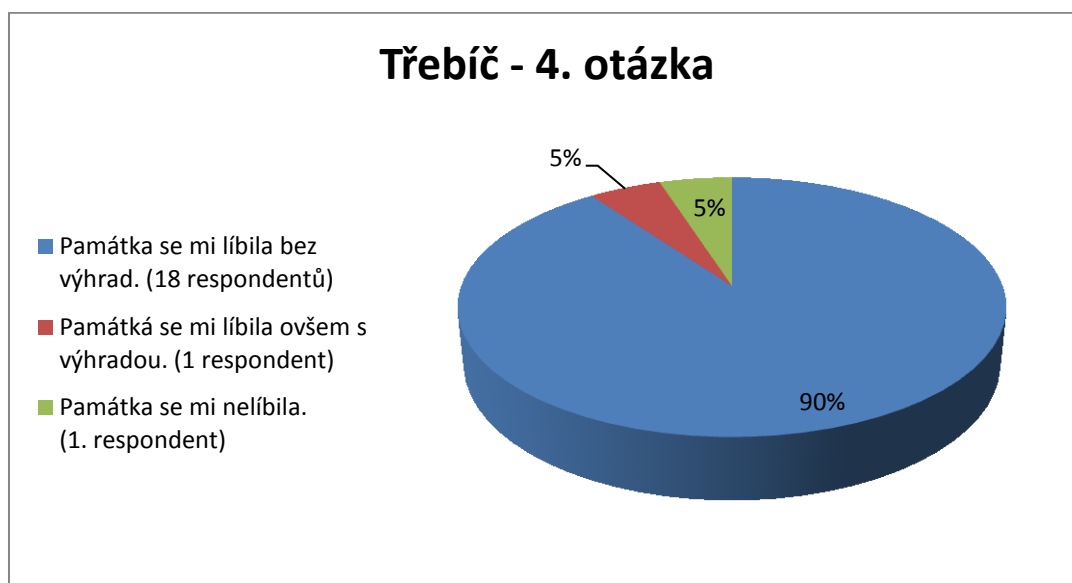
Z odpovědí na čtvrtou otázku (Graf 5.6) vyplývá, že 18 respondentů (90 %) bylo s návštěvou židovských památek spokojeno bez výhrad. Další respondent (5 %) byl sice spokojen, nicméně by doporučoval úpravy některých objektů. Jeden respondent (5 %) nebyl z úrovně zdejších památek spokojen, neboť si to „představoval jinak“.

Podle sepsaných odpovědí na pátou otázku by 18 respondentů (90 %) doporučilo jimi navštívenou památku i svým známým, což svědčí o stále vysoké atraktivitě této lokality. Ovšem i přesto by 2 z dotázaných osob (10 %) nedoporučovaly svým známým návštěvu téhle oblasti.

Na šestou otázku týkající se případné budoucí opětovné návštěvnosti odpovědělo 16 z dotázaných (80 %), že by trebičské památky znovu někdy navštívilo. 4 respondenti (20 %) by se sem naopak nevracelo.

Na poslední otázku většina respondentů zastoupená 16 osobami (80 %) neznala odpověď a současnou situací by nijak neměnila, protože je nenapadl způsob, který by zvýšil návštěvnost zdejších památek. 2 dotazovaní návštěvníci (10 %) by doporučovalo zvýšení informovanosti o těchto památkách a další 2 dotazované osoby (10 %) by k těmto aktivitám doporučilo zvýšenou propagaci a restaurování některých budov (např. židovské školy).

Následný graf (Graf 5.7) je vytvořen z rozdílných odpovědí návštěvníků na 4. otázku:

Graf 5.7. Třebíč otázka č. 4 - Jak na Vás zapůsobila památka UNESCO?

Zdroj: Vlastní výzkum

6. Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se snažil vytvořit věrohodnou analýzu návštěvnosti vybraných památek UNESCO. Zaměřil jsem se proto na české hmotné památky nacházejících se na našem území. Z vlastní vůle jsem si vybral právě tyto památky, protože mě zejména české památky vždy zajímaly. Také jsem se kvůli této zálibě přihlásil a byl úspěšně přijatý na bakalářský obor Dějiny umění se zaměřením na památkovou péči a technické památky na Ostravské univerzitě. I když jsem se nakonec rozhodl studovat tuto školu, záliba v památkách ve mně zůstala a po vypsání témat na bakalářskou práci od pana docenta Lednického mi okamžitě padlo do oka zrovna zadání této bakalářské práce. Protože mi bylo téma blízké, rád jsem v souvislosti s ním vyhledával nové informace, které jsem nepoužíval jen pro účel svědomitě napsané bakalářské práce, ale i pro svoje vlastní obohacení.

V první fázi tvoření bakalářské práce jsem zapřemýšlel, co je nutné udělat pro sestavení kvalitní analýzy návštěvnosti, a zjistil jsem, že je potřeba se o daném tématu dozvědět více informací. Okamžitě jsem se tak snažil nasbírat obecné informace o organizaci UNESCO a jejím působení v České republice. Jelikož jsem se zaměřil na hmotné památky nacházejících se na našem území, směřoval jsem podstatnou část bakalářské práce na Seznam světového dědictví, kde jsou nejen české, ale i všechny ostatní památky světového dědictví zapsány.

Po vytvoření teoretické základny jsem se zaměřil na samotnou analýzu návštěvnosti. Nejdříve jsem se snažil vyjádřit celkovou návštěvnost českých hmotných památek UNESCO za posledních 5 let kvůli zaznamenání určitého časového vývoje. To si žádalo údaje o návštěvnosti, které jsem neznal a musel jsem se tak obracet na pomoc od příslušných lidí, kteří pracují v prostředí těchto památek. U třech vybraných památek UNESCO v Olomouci, Lednicko-valtickém areálu a Třebíči jsem se snažil zachytit pomocí dotazníků názory návštěvníků na památky UNESCO, které se zde nacházejí. Pro tenhle cíl byla nutná jistá příprava, protože se data získávala prací v terénu.

Z výsledků mé práce vychází, že se návštěvnost hmotných památek UNESCO na našem území po světové finanční krizi postupně zvyšuje a lze tento trend předvídat i v dalších letech. Hned 7 památek mělo v minulém roce 2012, který byl konečným rokem v rámci analýzy, zaznamenanou nejvyšší roční návštěvnost během sledovaného pětiletého období. Z vyhodnocení dotazníků zase vyplývá, že drtivá většina (90 %) všech dotázaných osob, byla s návštěvou památek ve zkoumaných městech spokojena a lze tak vyvodit, že úroveň zdejších památek UNESCO je na vysoké úrovni, která je pro návštěvníky velice atraktivní.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

- [1] KUČOVÁ, Věra. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav, 2009. ISBN 978-80-87104-52-1.
- [2] DVOŘÁČEK, Petr. *České památky UNESCO*. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0754-0.
- [3] *Špalíček turistických zajímavostí Česka*. Praha: Kartografie Praha, a.s., 2006. ISBN 80-7011-892-X.
- [4] FIŠER, Rudolf. *Bazilika sv. Prokopa, židovská čtvrť a hřbitov v Třebíči*. Praha: Foibos, 2009. ISBN 978-80-87073-18-6.

Internetové zdroje české

- [5] Lidová architektura. <http://www.lidova-architektura.cz/> [online]. [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.lidova-architektura.cz/prehled-seznam/encyklopedie/unesco-organizace-osn.htm>
- [6] Novinky.cz. <http://tema.novinky.cz/> [online]. [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/unesco>
- [7] Multimediaexpo.cz. http://www.multimediaexpo.cz/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online] [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: http://www.multimediaexpo.cz/wiki/Sv%C4%Btov%C3%A9_d%C4%Bdictv%C3%AD
- [8] Národní památkový ústav. <http://www.npu.cz/> [online]. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/zakony-mezinarodni-dokumenty/mezinarodni-dokumenty/unesco/>
- [9] Český Krumlov. <http://www.ckrumlov.info/php/> [online]. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: http://obcan.ckrumlov.info/docs/cz/unesco_zapis_unihodnota.xml
- [10] Studentka.SMS. <http://studentka.sms.cz/> [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://studentka.sms.cz/referat/unesco>
- [11] Ministerstvo zahraničních věcí ČR. <http://www.mzv.cz/jnp/cz/index.html> [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/unesco/ceska_komise_pro_unesco/ceska_komise_pro_unesco.html
- [12] Enviwiki. http://www.enviwiki.cz/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-05]. http://www.enviwiki.cz/wiki/%C3%Amluva_o_ochran%C4%Bsv%C4%Btov%C3%A9h_o_kulturn%C3%ADho_a_p%C5%99%C3%ADrodn%C3%ADho_d%C4%Bdictv%C3%AD

- [13] MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. *MKČR: Indikativní seznam: Předkládání podnětu – Metodický materiál*. [online]. MKČR [20. 11. 2012]. Dostupné z: http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/analyzy-koncepce-dokumenty/IndikativniSeznam_PredkladaniPodnetu_MetodickyMaterial.doc
- [14] Národní památkový ústav. <http://www.npu.cz/> [online]. [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/vystava-unesco/pamatky-unesco/>
- [15] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Praha>
- [16] People.cz. <http://www.people.cz/cs> [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: <http://www.people.cz/travel/cs/articles-detail/aid-11452>
- [17] Praguewelcome. <http://www.praguewelcome.cz/> [online]. [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.praguewelcome.cz/cs/praha-20-let-unesco/unesco/>
- [18] Atlas Česka. <http://www.atlasceska.cz/> [online]. [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.atlasceska.cz/praha/historicke-jadro-prahy/>
- [19] Průvodce Českem. <http://pruvodceceskem.cz/> [online]. [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://pruvodceceskem.cz/unesco-cesky-krumlov>
- [20] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%BD_Krumlov
- [21] Divadelní noviny. <http://www.divadelni-noviny.cz/> [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/a-prece-se-toci>
- [22] České dědictví UNESCO. <http://www.unesco-czech.cz/> [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.unesco-czech.cz/telc/predstaveni/>
- [23] Odmaturuj.cz. <http://www.odmaturuj.cz/> [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.odmaturuj.cz/zemepis/pamatky-unesco-v-cr/>
- [24] České dědictví UNESCO. <http://www.unesco-czech.cz/> [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://pruvodceceskem.cz/unesco-telc>
- [25] Odmaturuj.cz. <http://www.odmaturuj.cz/> [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.odmaturuj.cz/zemepis/pamatky-unesco-v-cr/>
- [26] Kraj Vysočina. <http://www.kr-vysocina.cz/> [online]. [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/poutni-kostel-sv-jana-nepomuckeho-na-zelene-hore-u-zdaru-nad-sazavou/d-1017642/p1=1115>
- [27] Zámek Žďár nad Sázavou. <http://www.zamekzdar.cz/?sid=50?lid=113> [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.zamekzdar.cz/cs/138-zelena-hora.aspx>

- [28] E-stránky Žďár nad Sázavou. <http://www.zdarns.estranky.cz/> [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.zdarns.estranky.cz/clanky/byvaly-cisterciacky-klaster.html>
- [29] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Kostel_Nanebevzet%C3%AD_Panny_Marie_a_svat%C3%A9ho_Jana_K%C5%99titele
- [30] Studentka.SMS. <http://studentka.sms.cz/> [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://studentka.sms.cz/referat/kutna-hora-pamatka-unesco>
- [31] Průvodce Českem. <http://pruvodceceskem.cz/> [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://pruvodceceskem.cz/unesco-kutna-hora>
- [32] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Lednicko-valtick%C3%BD_are%C3%A1l
- [33] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-22]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hola%C5%A1ovice>
- [34] České dědictví UNESCO. <http://www.unesco-czech.cz/> [online]. [cit. 2013-03-22]. Dostupné z: <http://www.unesco-czech.cz/holasovice/predstaveni/>
- [35] Kudy z nudy. <http://www.kudyznudy.cz/> [online]. [cit. 2013-03-22]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Unikatni-prohlidka-selskeho-baroka-v-Holasovicich.aspx>
- [36] Atlas Česka. <http://www.atlasceska.cz/> [online]. [cit. 2013-03-22]. Dostupné z: <http://www.atlasceska.cz/jihocesky-kraj/holasovice/>
- [37] Průvodce Českem. <http://pruvodceceskem.cz/> [online]. [cit. 2013-03-23]. Dostupné z: <http://pruvodceceskem.cz/unesco-kromeriz>
- [38] České dědictví UNESCO. <http://www.unesco-czech.cz/> [online]. [cit. 2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.unesco-czech.cz/kromeriz/predstaveni/>
- [39] Národní památkový ústav MonumNet. <http://monumnet.npu.cz/monumnet.php> [online]. [cit. 2013-03-23]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/chruzemi/list.php?IdCis=DS%2C8&oTypy%5B0%5D>
- [40] Průvodce Českem. <http://pruvodceceskem.cz/> [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://pruvodceceskem.cz/unesco-litomysl>
- [41] Zámek Litomyšl. <http://geo3.fsv.cvut.cz/dp/dockalova/index.html> [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://geo3.fsv.cvut.cz/dp/dockalova/historie.html>
- [42] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Olomouc>

- [43] Průvodce Českem. <http://pruvodceceskem.cz/> [online]. [cit. 2013-03-25].
Dostupné z: <http://pruvodceceskem.cz/unesco-olomouc>
- [44] Národní památkový ústav MonumNet. <http://monumnet.npu.cz/monumnet.php> [online].
[cit. 2013-03-26]. Dostupné z:
<http://monumnet.npu.cz/chruzemi/list.php?IdCis=DS%2C11&oTypy%5B0%5D>
- [45] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-03-26]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Vila_Tugendhat
- [46] StudentPoint.cz. <http://www.studentpoint.cz/> [online]. [cit. 2013-03-26].
Dostupné z: <http://www.studentpoint.cz/274-architektura-design/9283-pamatky-unesco-v-cesku>
- [47] Visit Třebíč. <http://www.visittrebic.eu/> [online]. [cit. 2013-03-26].
Dostupné z: <http://www.visittrebic.eu/trebic-mesto-pamatek-unesco/>
- [48] Národní ústav lidové kultury. <http://www.nulk.cz/> [online]. [cit. 2013-03-27].
Dostupné z: <http://www.nulk.cz/Informace.aspx?sid=138&em=9>
- [49] Czech.cz. <http://www.czech.cz/cz/Home> [online]. [cit. 2013-03-27].
Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Zivot-a-prace/Jak-se-zije-v-CR/Volny-cas/Nehmotne-dedictvi-UNESCO-Verbunk>
- [50] Czech.cz. <http://www.czech.cz/cz/Home> [online]. [cit. 2013-03-28].
Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Objevte-CR/Fakta-o-CR/Kulturni-fakta/Nehmotne-dedictvi-UNESCO-%E2%80%93-Masopustni-pruvody>
- [51] iDnes.cz <http://zpravy.idnes.cz/> [online]. [cit. 2013-03-28].
Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/na-seznam-unesco-pribyly-masopustni-pruvody-z-hlinecka-a-sokolnictvi-1e5-/zahranicni.aspx?c=A101116_171259_zahranicni_btw
- [52] České dědictví UNESCO. <http://www.unesco-czech.cz/> [online]. [cit. 2013-03-28].
Dostupné z: <http://www.unesco-czech.cz/masopust/predstaveni/>
- [53] Lidovky.cz. <http://www.lidovky.cz/> [online]. [cit. 2013-03-28].
Dostupné z: http://www.lidovky.cz/na-seznam-unesco-pribyly-ceske-tradice-sokolnictvi-a-masopust-pb7-/zpravy-domov.aspx?c=A101116_171730_ln_domov_ter
- [54] Czech.cz. <http://www.czech.cz/cz/Home> [online]. [cit. 2013-03-31].
Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Zivot-a-prace/Jak-se-zije-v-CR/Volny-cas/Nehmotne-dedictvi-UNESCO-Sokolnictvi>
- [55] Klub sokolníků ČMMJ. <http://www.sokolnictvi.net/> [online]. [cit. 2013-03-31].
Dostupné z:
http://www.sokolnictvi.net/index.php?option=com_content&view=article&id=120&Itemid

- [56] Czech.cz. <http://www.czech.cz/cz/Home> [online]. [cit. 2013-04-01].
Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Turistika/Kam-jit,-co-navstivit/Kulturni-tipy/Jizda-kralu-nove-na-seznamu-UNESCO>
- [57] Kudy z nudy. <http://www.kudyznudy.cz/> [online]. [cit. 2013-04-01].
Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/Aktuality/Jihomoravska-Jizda-kralu-je-na-seznamu-UNESCO.aspx>
- [58] Ochrana přírody a krajiny v České republice.
http://www.cittadella.cz/euoparc/index.php?p=index&site=default_cz [online].
[cit. 2013-04-02]. Dostupné z:
http://www.cittadella.cz/euoparc/index.php?p=index&site=CHKO_krivoklatsko_cz
- [59] Křivoklátsko a Rakovnicko. <http://www.krivoklatsko.cz/cz/> [online]. [cit. 2013-04-02].
Dostupné z: http://www.krivoklatsko.cz/cz/memory.asp?memory_id=742
- [60] Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.
<http://www.krivoklatsko.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/aopkcr/aopk-cr/> [online].
[cit. 2013-04-01]. Dostupné z:
<http://www.krivoklatsko.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/krivoklatsko/o-sprave-chko/>
- [61] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-08]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99ebo%C5%88sko>
- [62] Jižní Čechy a Šumava. <http://www.jiznicechy.org/cz/> [online]. [cit. 2013-04-08].
Dostupné z: <http://www.jiznicechy.org/cz/index.php?path=prir/trebon.htm>
- [63] Třeboňsko. <http://www.trebonsko.cz/> [online]. [cit. 2013-04-08].
Dostupné z: <http://www.trebonsko.cz/chko-trebonsko>
- [64] Ochrana přírody a krajiny v České republice.
http://www.cittadella.cz/euoparc/index.php?p=index&site=default_cz [online].
[cit. 2013-04-11]. Dostupné z:
http://www.cittadella.cz/euoparc/index.php?p=index&site=CHKO_palava_cz
- [65] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-11]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Chr%C3%A1n%C4%9Bn%C3%A1_krajinn%C3%A1_oblast_P%C3%A1lava
- [66] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Pavlovsk%C3%A9_vrchy
- [67] Česká akademie zemědělských věd. <http://www.cazv.cz/> [online]. [cit. 2013-04-11].
Dostupné z: <http://www.cazv.cz/ek/2012/brdm.pdf>
- [68] Biosférická rezervace Šumava. <http://www.br-sumava.cz/> [online]. [cit. 2013-04-12].
Dostupné z: <http://www.br-sumava.cz/co-je-biosfericka-rezervace/>

- [69] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0umava>
- [70] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-12]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1rodn%C3%AD_park_%C5%A0umava
- [71] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-13]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Karkonosze>
- [72] Pohoří Krkonoše. <http://www.pohorikrkonose.wz.cz/> [online].
[cit. 2013-04-13]. Dostupné z: <http://www.pohorikrkonose.wz.cz/geologie.htm>
- [73] Bílé karpáty. <http://perunpage.ic.cz/> [online]. [cit. 2013-04-15].
Dostupné z: <http://perunpage.ic.cz/bilekarpaty.htm>
- [74] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-15]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/B%C3%ADl%C3%A9_Karpaty
- [75] Příroda.cz. <http://www.priroda.cz/> [online]. [cit. 2013-04-15].
Dostupné z: <http://www.priroda.cz/clanky.php?detail=131>
- [76] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-15]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Chr%C3%A1n%C4%9Bn%C3%A1_krajinn%C3%A1_oblast_B%C3%ADl%C3%A9_Karpaty
- [77] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-16]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_UNESCO.svg
- [78] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Welterbe.svg>
- [79] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-16]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Prague_old_town_tower_view.jpg
- [80] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ceskykrumlov.JPG>
- [81] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Telc109.jpg>
- [82] Zámek Žďár nad Sázavou. <http://www.zamekzdar.cz/?sid=50?lid=113> [online].
[cit. 2013-04-16]. Dostupné z: http://www.zamekzdar.cz/user_img/57/0_unesco_zdarb.jpg
- [83] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-17]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kutn%C3%A1_Hora_-_pohled_od_Svat%C3%A9_Barbory.jpg

- [84] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-17]. Dostupné z:
[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Z%C3%A1mek_Lednice_2011-10_\(3\).JPG](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Z%C3%A1mek_Lednice_2011-10_(3).JPG)
- [85] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-17]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hola%C5%A1ovice3.JPG>
- [86] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-17]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flower_Garden_Kromeriz.jpg
- [87] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-18].
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Z%C3%A1mek_Litomy%C5%A1_1.JPG
- [88] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-18]. http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Olm%C3%BCtz_hauptplatz.JPG
- [89] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-18]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Vila_Tugendhat.jpg
- [90] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-18]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:T%C5%99eb%C3%AD%C4%8D_Basilika_Jihlava_Ghetto.jpg
- [91] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-18]. Dostupné z:
[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bazilika_svat%C3%A9ho_Prokopa_T%C5%99eb%C3%AD%C4%8D_2009-08_\(1\).JPG](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bazilika_svat%C3%A9ho_Prokopa_T%C5%99eb%C3%AD%C4%8D_2009-08_(1).JPG)
- [92] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-04-18]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:H%C3%A1ncs-Verbunk.jpg>

Internetové zdroje zahraniční

[93] UNESCO.int. <http://www.unesco.org/new/en/member-states/> [online]. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/member-states/countries/>

[94] World Heritage Centre. <http://whc.unesco.org/> [online]. [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/list/>

[95] UNESCO Culture. <http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=en&pg=00001> [online]. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=en&pg=00011&multinational=3&display1=inscriptionID>

[96] UNESCO Naturalal Sciencis. <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/> [online]. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/man-and-biosphere-programme/>

Seznam obrázků

OBR. 3.1. Vlajka UNESCO.....	9
OBR. 3.2. Emblém UNESCO.....	10
OBR. 4.1. Pohled na Prahu.....	21
OBR. 4.2. Předhradí Latrán.....	22
OBR. 4.3. Náměstí v Telči.....	23
OBR. 4.4. Kostel sv. Jana Nepomuckého.....	24
OBR. 4.5. Historické centrum Kutné Hory	25
OBR. 4.6. Zámek Lednice	26
OBR. 4.7. Holašovice	27
OBR. 4.8. Květná zahrada	28
OBR. 4.9. Zámek v Litomyšli	29
OBR. 4.10. Sloup Nejsvětější Trojice.....	30
OBR. 4.11. Vila Tugendhat.....	31
OBR. 4.12. Třebíčské židovské ghetto.....	32
OBR. 4.13. Bazilika sv. Prokopa	32
OBR. 4.14. Slovácký verbuňk	33
OBR. Př. 1.1. Krumlovský zámek v noci	Př. č. 1
OBR. Př. 1.2. Kostel sv. Víta	Př. č. 1
OBR. Př. 2.1. Chrám sv. Barbory.....	Př. č. 2
OBR. Př. 2.2. Kostel Nanebevzetí Panny Marie a svatého Jana Křtitele.....	Př. č. 2
OBR. Př. 3.1. Pražský hrad a noc.....	Př. č. 3
OBR. Př. 3.2. Karlův most	Př. č. 3
OBR. Př. 4.1. Židovská čtvrť	Př. č. 4

Seznam tabulek

TAB. 5.1. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v jednotlivých letech.....	39
TAB. 5.2. Celkové a průměrné návštěvnosti jednotlivých českých památek UNESCO	43
TAB. 5.3. Celková návštěvnost hmotných památek UNESCO v ČR v jednotlivých letech...	44

Seznam grafů

GRAF 5.1. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO za posledních 5 let	41
GRAF 5.2. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2008.....	45
GRAF 5.3. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2009.....	47
GRAF 5.4. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2010.....	48
GRAF 5.5. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2011.....	50
GRAF 5.6. Návštěvnost českých hmotných památek UNESCO v roce 2012.....	51
GRAF 5.7. Třebíč otázka č. 4 - Jak na Vás zapůsobila památka UNESCO?.....	56

Seznam zkratek

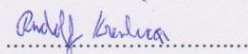
č.	číslo
čl.	článek
ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
ha	hektar
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ICOMOS	Mezinárodní rada pro památky a sídla
IUCN	Světová unie ochrany přírody
KAM	turistický magazín Kam po Česku
Kčs	koruna československá
km ²	kilometrů čtverečních
KRNAP	Krkonošský národní park
MAB	Člověk a biosféra
m. n. m.	metrů nad mořem
např.	na příklad
NPÚ	Národní památkový ústav
Obr.	obrázek
OSN	Organizace spojených národů
Př.	Příloha
Sb.	Sbírka
str.	strana
sv.	svatý/á
Tab.	tabulka
TIM	Turistický informační magazín
tzv.	tak zvaně
UNESCO	Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. 5. 2013

.....
podpis studenta

Seznam příloh

Příloha 1: Části Českého Krumlova zapsané v seznamu Světového dědictví UNESCO

[2] DVOŘÁČEK, Petr. *České památky UNESCO*. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0754-0.

[21] Divadelní noviny. <http://www.divadelni-noviny.cz/> [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/a-prece-se-toci>

[97] Poznáváme Svět. <http://www.poznavamesvet.cz/index.html> [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: http://www.poznavamesvet.cz/cesky_krumlov.html

[98] Třeboňsko. <http://www.trebonsko.cz/> [online]. [cit. 2013-04-14]. Dostupné z: <http://www.trebonsko.cz/hrad-a-zamek-cesky-krumlov>

[99] Český Krumlov. <http://www.ckrumlov.info/php/> [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: http://www.encyklopedie.ckrumlov.cz/docs/cz/mesto_histor_revevr.xml

[100] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:CeskyKrumlovNacht.JPG>

[101] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:KrumlovKostel.jpg>

Příloha 2: Části Kutné Hory zapsané v seznamu Světového dědictví UNESCO

[2] DVOŘÁČEK, Petr. *České památky UNESCO*. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0754-0.

[102] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Kutn%C3%A1_Hora-Vnit%C5%99n%C3%AD_M%C4%9Bsto

[103] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kutna_Hora_CZ_St_Barbara_Cathedral_front_view_02.JPG

[104] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kutna_Hora-Sedlec_cathedral_012.jpg

Příloha 3: Části Prahy zapsané v seznamu Světového dědictví UNESCO

[2] DVOŘÁČEK, Petr. *České památky UNESCO*. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0754-0.

[105] Naše památky. <http://www.nasepamatky.cz/index.html> [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://karluvmost.nasepamatky.cz/>

[106] Praguewelcome. <http://www.praguewelcome.cz/> [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.praguewelcome.cz/cs/pamatky/pamatky/top-pamatky/35-josefov.shtml>

[107] Český televize. <http://www.ceskatelevize.cz> [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1024681598-deset-stoleti-architektury/298323230620074-nove-mesto-prazske/>

[108] iDnes.cz <http://zpravy.idnes.cz/> [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/pruhonicky-park-pronikl-mezi-pamatky-unesco-priradili-ho-k-centru-prahy-14c-/domaci.aspx?c=A100820_105814_domaci_hv

[109] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Saint_Vitus_Cathedral,Prague,night.jpg

[110] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Praag_012.jpg

Příloha 4: Části Třebíče zapsané v seznamu Světového dědictví UNESCO

[2] DVOŘÁČEK, Petr. *České památky UNESCO*. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0754-0.

[4] FIŠER, Rudolf. *Bazilika sv. Prokopa, židovská čtvrť a hřbitov v Třebíči*. Praha: Foibos, 2009. ISBN 978-80-87073-18-6.

[111] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online]. [cit. 2013-03-27]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99eb%C3%AD%C4%8Dsk%C3%BD_%C5%BEidovsk%C3%BD_h%C5%99bitov

[112] Národní památkový ústav. <http://www.npu.cz/> [online]. [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/vystava-unesco/trebic/>

[113] Cestykrajem. <http://www.cestykrajem.cz/> [online]. [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <http://www.cestykrajem.cz/katalog/dle-lokalit/objekty/bazilika-svprokopa-v-trebiči/>

[114] Wikipedie. http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [online].
[cit. 2013-03-28]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Square_embankments_in_jewish_city_in_T%C5%99eb%C3%AD%C4%8D,_Czech_Republic.jpg

Příloha 5: Dotazník

[Vlastní výzkum]

Příloha 6: Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví

Jak udává Kučová (2009, str. 145-156).